

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBINU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2013. GADA 19. FEBRUĀRIS

● Nr. 14 (8285)

● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,53

Valsts pagriež
muguru
līvāniešiem

2. lappusē

Skolās —
olimpiāžu
laiks

6. lappusē

Kā gavēt,
lai nekaitētu
organismam

8. lappusē

Pateicās Preiļu novada veiksmīgākajiem uzņēmējiem un lauksaimniekiem

● Par labu tradīciju kļuvis Preiļu novada domes rīkotais gadskārtējais pasākums, kad pašvaldība par ieguldīto pašaizlēzīgo darbu un samaksātajiem nodokļiem saka paldies novada uzņēmējiem un lauksaimniekiem. 15. februāra vakarā tika godināti uzņēmumu un zemnieku saimniecību pārstāvji 11 nominācijās. Attēlā: uzņēmumu — novadā lielāko nodokļu maksātāju vadītāji — (no kreisās) akciju sabiedrības «Preiļu siers» valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts, SIA «Tēraudi P» pārstāvē Anita Matisāne-Rubene, SIA «Zolva» valdes priekšsēdētāja Anna Šņepste, SIA «FIRMA JATA» valdes loceklis Vilhelms Veleckis, SIA «TU Lauki» direktore Olga Kukare, SIA «Preiļu saniehniks» valdes priekšsēdētājs Vitālijs Dekterjovs, Preiļu kooperatīvās sabiedrības valdes priekšsēdētājs Antons Znotiņš, SIA «Preiļu celtnieks» direktors Egils Stikāns un SIA «Resurss Plus» pārstāvis Antons Krišāns. Foto: G.Vilčāns

Pagājušajā piektīnā, 15. februārī, Preiļu kultūras namā uz gadskārtējo pasākumu, ko organizē pašvaldība, biznesa inkubators un lauku attīstības speciāliste, pulcējās Preiļu novada uzņēmēji un lauksaimnieki. Par pasākuma gaitu, kad tika teikts paldies uzņēmējiem, lauksaimniekiem un nodokļu maksātājiem, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Tradicionālo uzņēmēju un lauksaimnieku vakaru ievadija domes priekšsēdētāja Alda Adamoviča uzruna un ieskats novada attīstībā. Pašvaldības vadītājs pateicās ikviens uzņēmumam, zemnieku un piemājas saimniecībai par

devumu visa novada ekonomikas stiprināšanā un labklājības vairošanā.

Domes pateicības, kā arī pašvaldības sarūpētos piemītas suvenīrus par ieguldījumu uzņēmējdarbības attīstībā saņema uzņēmumi — lielākie nodokļu maksātāji 2012. gadā, kā arī lielākie un pagājušajā gadā aktīvākie novada lauksaimnieki vairākās nozarēs, tajā skaitā pienu lopkopībā, graudkopībā, gaļas liellopu audzēšanā, bioloģiskajā un ne-tradicionālajā lauksaimniecībā. Tāpat pašvaldības pateicības saņema veiksmīgākie dārzēju audzētāji, jaunie lauksaimnieki, kuri darbojas projektu «Jaunais lauksaimnieks», «Dālēji natūrālā saimniecība» ietvaros, kā arī aktīvkie tūrisma nozares pārstāvji.

Klātesošos vakara dalībniekus uzru-

nāja arī akciju sabiedrības «Preiļu siers» valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts. Uzņēmuma vadītājs sveica lielākos piena piegādātājus 2012. gadā, saimniecību pārstāvjiem pasniedzot dāvanu kartes.

Šogad pasākums tika papildināts ar «paldies» arī jaunajiem uzņēmējiem — par uzdrošināšanos uzsākt uzņēmējdarbību nebūt ne vieglā ekonomiskajā un finansiālajā situācijā. SIA «Manco Energy Latgale» (valdes priekšsēdētājs Māris Mūrnieks), SIA «MD kāre» (valdes locekle Ināra Dekterjova) un SIA «Picu bode» (valdes locekle Evija Kotāne) atbalstu uzņēmējdarbības sākšanai gūst Preiļu novada biznesa inkubatorā.

Turpinājums 3. lappusē

ABONĒJIET «NOVADNIEKU»

«Latvijas Pasta» nodaļā,
pie pastniekiem,
«Novadnieka» redakcijā
Brīvības ielā 14,
Preiļos, un
internetā mājas lapā
www.novadnieks.lv
sadaļā «Abonēšana».

**ABONĒ ŠODIEN,
SANEM
LAIKRAKSTU
PĒC PIECĀM DIENĀM.**

**Aizsardzības komisija
konceptuāli atbalsta
grozījumus likumā, kas
papildinās ledzīvotāju reģistrā
iekļaujamo ziņu apjomu**

Turpmāk Iedzīvotāju reģistrā ierakstis arī ziņas par personai noteiktajiem rīcībspējas ierobežojumiem, dzimtas uzvārda vēsturisko formu un citas valodas personvārda originalformu, kā arī ziņas par valsts valodas prasmes līmeni apliecinotu dokumentu. To paredz Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijā 12. februāri konceptuāli atbalstītie grozījumi Iedzīvotāju reģistra likumā.

Saskaņā ar piedāvātajiem likuma grozījumiem Iedzīvotāju reģistrā iekļaus ziņas par personām noteiktajiem rīcībspējas ierobežojumiem atbilstoši jaunajam rīcībspējas regulējumam. Likumprojekts arī paredz, ka persona ar rīcībspējas ierobežojumu pati varēs sniegt ziņas reģistrā, kā arī līgt labot klūdas vai izslēgt aizliegtās ziņas. Lai atvieglotu kārtību šādu ziņu pieprasīšanai un saņemšanai, turpmāk persona iesniegumā varēs nenorādit motivāciju.

Likumprojekts paredz, ka Iedzīvotāju reģistrā varēs iekļaut ziņas gan par citas valodas personvārda originalformu latīņalfabētiskajā transliterācijā, gan dzimtas uzvārda vēsturisko formu, ja persona to vēlēsies un varēs apliecināt. Tāpat grozījumi noteiks, ka reģistrā ierakstis ziņas arī par ārziņnieka personvārda atveides formu latviešu valodā.

Lai mazinātu administratīvo slogu valsts iestādēm un personām, Iedzīvotāju reģistrā plānots iekļaut ziņas arī par dokumentu, kas apliecinā valsts valodas prasmes līmeni un pakāpi. Tādējādi valsts iestādēm šī informācija būs pieejama reģistrā, un tas ļaus ietaupīt laiku un resursus, kas saistīti ar ziņu pieprasīšanu un sagatavošanu.

Iedzīvotāju reģistrā turpmāk iekļaus arī ziņas par noteikto aizliegumu bērnam, kas jaunāks par 14 gadiem, izsniegt personu apliecinotu dokumentu vai bērnam, kas jaunāks par 18 gadiem, izbraukt no valsts.

Reģistrā iekļaus arī ziņas par personu apliecinotu dokumentu, uzturēšanās atļauju un citu dokumentu statusa maiņas datumu un iemeslu. Tas atvieglos iestāžu darbu, kas pārbauda personas identitāti un veic ārziņnieku uzturēšanās kontroli un kurām ir jāpārliecinās par dokumenta derīgumu.

Tāpat likuma grozījumi paredz virkni citu precīzējumu par Iedzīvotāju reģistrā iekļaujamo informāciju.

Grozījumi Iedzīvotāju reģistra likumā vēl jāskata Saeimā.

NACIONĀLĀS ZINAS

Vidējā vecuma pensija valstī ir 190 lati

Vidējais vecuma pensijas apmērs Latvijā ir 190 lati, liecina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) dati. Latvijā ir 488 000 vecuma pensijas saņēmēji, no kuriem lielākā daļa jeb 53% saņem 190 līdz 200 latu lielu pensiju. Tajā pašā laikā gandrīz ceturta daļa jeb 24% pensionāru nesaņem pat tik lielu vecuma pensiju. Kā liecina VSAA apkopotā informācija, Latvijā ir 115 699 cilvēku, kuriem jaiztieki ar 150 latu vai vēl mazāku pensiju. Aptuveni 26 486 cilvēku pensijas nav lielākas par 100 latiem, tostarp ir arī 4923 pensionāri, kuri saņem 50 latu lielu vai vēl mazāku pensiju. Vēl 24% vecuma pensijas saņēmēju pensijas ir lielākas par 200 latiem. Pensiju, kas lielāka par šo summu, bet nepārsniedz 300 latus, saņem 88 762 cilvēki, savukārt pensiju, kas pārsniedz 300 latus un sniedzas pat līdz 800 latiem, saņem 21 446 pensionāri, bet pensiju, kas lielāka par 800 latiem vai pārsniedz 1000 latus, saņem 2196 cilvēki. Labklājības ministrija atgādina, ka vecuma pensiju piešķir un aprēķina katram individuāli. Aprēķinā tiek nems vērā cilvēka uzkrātās pensijas kapitāls laikā no 1996. gada līdz pensiju piešķiršanas mēnesim, vidējā apdrošināšanas iemaksu alga laikā no 1996. gada līdz 1999. gadam, kā arī apdrošināšanas stāžs līdz 1995. gada 31. decembrim un laika posms gados, par kuru no pensijas piešķiršanas gada tiek plānoti vecuma pensijas izmaksas.

Bezdarbnieku pabalstos pērn izmaksāti 55 miljoni latu

Pagājušajā gadā bezdarbnieku pabalstu izmaksas no valsts sociālās apdrošināšanas budžeta prasījusi 55,1 miljonu latu, liecina Labklājības ministrijas apkopotā informācija. No kopējiem sociālās apdrošināšanas budžeta izdevumiem, kas 2012. gadā bija 1,4 miljardi latu, bezdarbnieku pabalstiem tērēts vismazāk — vidēji 1,1%. 2012. gadā bezdarbnieka pabalstu saņēma aptuveni 30 400 cilvēki un tā vidējais apmērs bija 110 lati. Salīdzinājumā ar 2011. gadu vidējais pabalsta apmērs ir pieaudzis par septiņiem latiem, savukārt, pakāpeniski sarūkot bezdarbnieku skaitam, pabalsta saņēmēju skaits mēnesi samazinājies par 4300 cilvēkiem. Kā ziņots, reģistrētā bezdarba līmenis valstī 2013. gada janvāra beigās palielinājies līdz 10,9%, mēnesi iepriekš tas bija 10,5%. Kopumā NVA uzskaite 2013. gada janvāra sākumā bija 104 052, bet janvāra beigās — 107 488 bezdarbnieki.

Latviju Eirovīzijā maijā pārstāvēs grupa "PeR"

Ventspili Eirovīzijas nacionālās atlases "Dziesma 2013" finālā uzvarējusi grupa "PeR", kas maijā Zviedrijā pārstāvēs Latviju starptautiskajā Eirovīzijas dziesmu konkursā. "PeR" puiši nacionālās atlases finālā piedalījās ar divām dziesmām, un superfinālā, kurā cīņu par uzvaru turpināja trīs no konkursa dalībniekiem, viņi iekļuva ar dziesmu "Here we go". Skatītāju balsojumā mirdzošajos tēpos izpildīta "Here we go" ieguva visvairāk balsu un izpelnījās arī lielāko žūrijas atzinību. Superfinālā vēl piedalījās divas dziedātājas — Samanta Tīna ar dziesmu "I Need a Hero" un Marta Ritova ar dziesmu "I am who I am". Bokmeikeri galveno cīņu prognozeja starp Samantu Tīnu un puišu grupu "PeR". Jau ziņots, ka šī gada Eirovīzijas dziesmu konkursa starptautiskais fināls notiks Zviedrijas pilsētā Malmē. Starptautiskā konkursa pusfināli paredzēti 14. maijā un 16. maijā, bet fināls — 18. maijā. 58. Eirovīzijas dziesmu konkursā kopumā piedalās 39 valstis.

Sagatavoja T. Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktori),
65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
zurnālisti — 65307058, mob. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot attaice uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksta iespēj SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesi
(otrdien, piektien).

Ikviens sadzīrd tikai to, ko viņš spēj saprast. (J.V. Ģete)

Ar ko noslēdzās tautas sapulce par SIA "Biolitec"?

15. februārī Līvānos notikušajā tautas kopsapulcē par SIA "Biolitec" plānoto paplašināšanu piedalījās ap pusotra simta Līvānu iedzīvotāju.

Sanāksmes iniciatoris bija Līvānu novada domes priekšsedētājs **Andris Vaivods**. Pēc tam, kad atklājās, ka likumīgi aizstāvēt iedzīvotāju intereses pašvaldībai vairs neļauj pastāvošie normatīvie akti, viņš aicināja valsts institūciju pārstāvus skaidrot līvāniešiem, kāpēc valsts uzskata, ka cilvēku bažām par iespējamo kaitējumu, ieviešot jaunās ķīmiskās tehnoloģijas SIA "Biolitec" ražošanā, nebūtu pamata.

Lai gan piedalījoties bija aicinātas daudzas augstas amatpersonas, pat Ministru prezidents **Valdis Dombrovskis**, tomēr tikties ar iedzīvotājiem ieradās tikai daži: Vides pārraudzības valsts biroja direktors **Arnolds Lukšēvics**, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) Reģionālās politikas departamenta direktors **Raivis Bremšmits**, VARAM Vides aizsardzības departamenta un piesārņojuma novēršanas nodalas vadītāja **Daina Ozola**, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIIA) Lielo un stratēģiski nozīmīgo investīciju projektu koordinācijas padomes sekretāriāta vadītāja **Inga Abola**, Veselības inspekcijas Vides veselības nodalas vecākais speciālists — vides veselības analītikis **Normunds Kadikis** un Latgales kontroles nodalas vecākā higiēnas ārste **Ludmila Vainīna**, Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes atļauju daļas vadītāja **Inga Plociņa** un vecākā eksperte **Svetlana Dembovska**, Ekonomikas ministrijas Būvniecības un mājokļu politikas departamenta vecākā referente **Elga Bučinska**. No Līvānu pašvaldības puses par ražošanas paplašināšanas saskanošanas procesu stāstīja **Gunta Ozoliņa**, Līvānu novada domes plānošanas un attīstības daļas vadītāja. Diskusiju vadīja **LTV1** žurnālists **Miroslavs Kodis**.

Pārliecinošu prezentāciju sniedza Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) direktors **Arnolds Lukšēvics**, kurš skaidroja, ka plānotais ražošanas apjoms ir ļoti niecīgs — ķīmisko vielu patēriņš gadā plānots vien 3,6 tonnas, tas ir mazāk kā 1 kilogrami stundā. Runa iet par 160 kvarātmētrus lielu telpu, kur divās plazmas iekārtas uz 25 miliometru stiepiem tiek uzklāts 1-2 milimetri leģēta kvarca ar atšķirīgām gaismas laušanas ipatnībām. Kopējais ražošanas apjoms — 0,5 tonnas gadā, kas nozīmē, ka uz 400 kilogramiem stiepu uzklās 100 kilogramus kvarca pārkājuma.

VPVB veicis aprēķinus par to, cik lieli būs piesārņojuma apjomi gaisā un noteķudeņos, un atzīst, ka šo vielu piesārņojumam ir jābūt 10 000 reizes lielākam, lai piemērotu pilno ietekmes uz vidi novērtējumu.

Arnolds Lukšēvics skaidroja, ka birojs, nemot vērā līvāniešu bažas, ir veicis detalizētu risku novērtējumu, jo rūpniča atrodas pilsētas centrā nevis kādā nomalē. Viņš uzsvēra, ka hlors un fluors, par ko bažījas cilvēki, netiek uzglabāts rūpničā kā izējiela, tas rodas tikai ražošanas procesā un tiek novadīts uz neutralizāciju. Avārijas gadījumā, lai gan tās iespējamība esot niecīga, birojs veicis 28 riska variantu modelēšanu un esot skaidrs, ko katrā gadījumā darīt.

Biroja vadītājs vairākkārt uzsvēra, ka ietekmes uz vidi novērtējums jau ir veikts, iesaistot dažādus speciālistus,

un pilnais ietekmi uz vidi novērtējums tāpat neko jaunu neparādītu. Ari citu institūciju pārstāvji neapstiprināja to, ka iedzīvotāju bažām būtu pamats, jo piesārņojuma risks esot neliels.

Ingmārs Lidaka, Saeimas deputāts, komentējot teikto, aizskāra sociāli atbildīga biznesa ideju: "Cilvēki skatās uz riskiem no izdevīguma viedokļa. Ir vārds vērts riskēt. Ko līvānieši iegūs no šīs ražotnes? Dažas darba vietas, jā? Varbūt vajadzēja sākt ar to, ko es kā uzņēmējs vēlos dot sabiedrībai, lai tā būtu gatava riskēt. Ja mans bērns mācās blakus, viņaprāt, nestabilai ražotnei, man ir svarīgi to zināt."

Diemžēl uz šo un daudziem citiem jautājumiem atbildi var sniegt tikai SIA "Biolitec" pats, bet uzņēmums sapulcē nebija pārstāvēts, lai gan tika aicināts. To, ka līvānieši nav vaigā redzējuši rūpnicas patiesos ipašniekus un ka viņi nepiedalas sapulcē un nemeklē kopīgu valodu ar pilsētas pamatiedzīvotājiem, sanāksmes dalībnieki uztvēra kā attieksmes parādīšanu un vienaldzību pret pilsētas iedzīvotājiem.

Savukārt valsts institūciju pārstāvji atzina, ka problēmas sakne, viņuprāt, ir tā, ka iedzīvotājiem nav uzticības uzņēmumam un pārliecības, ka viss solītais par nekaitību ir patiesība. Tam varētu piekrist, taču ir arī objektīvi iemesli. Dalījēi to var izskaidrot ar cilvēku pārliecību, ka rūpnicas vietējā vadība ir tikai izpildītāji, kuri pilda no ārziņju ipašniekiem viņiem uzdotos uzdevumus, bet neviens nenes atbildību par sekām, ja tādas rastos.

Izskaņējusi informācija bija loti preturūga arī par to, cik jaunas darba vietas radīsies jauno tehnoloģiju ieviešanas rezultātā. Inga Abola no LIIA stāstīja, ka uzņēmums jau izveidojis 20 darba vietas un vēl tiks veidotas 20, ir arī tālkie paplašināšanas plāni. Bet citi oponēja, ka darba vietu skaita pieaugums ir saistīts ar rūpnicas paplašināšos citā virzienā, nevis ar plānoto plazmas pārkājuma metodes ieviešanu, kas dotu tikai dažas darba vietas.

Iedzīvotājiem bažas rada, piemēram, informācija par Vācijas rūpničās notikušiem sprādzieniem, kā arī tas, ka internētā ir pieejamas ziņas par Biolitec mātes uzņēmumu, kas met ēnu uz uzņēmuma reputāciju Latvijā. Valsts pārstāvji gan atzina, ka viņi nepēta uzņēmumu mātes kompāniju darbību visā pasaulē un nevar izsekot to darbiem un nedarbībām.

Cilvēku neticību vairo arī logikas trūkums, ko uzsvēra sapulces dalībnieki. Ja uzņēmums iegulda miljonus, "kāpj pāri" iedzīvotāju interesēm, iesaista tajā visā pat Ministru prezidentu, bet beigās gatavojas ražot tikai drusciņu, tā teikt, eksperimentālā kārtā. Biznesā tā parasti nenotiek, jo tā nav labdarība un ieguldītās ir jāatpelna. Vai to var izdarīt ar tik mazām jaudām, un vai jaudas ar laiku netiks kāpinātas, neviens nezina.

Jānis Klaužs, Saeimas deputāts, uzsvēra, ka Pēterburgā bijusi ļoti negatīva attieksme pret šo ražošanas tehnoloģiju darbību, savukārt Bonnā līdzīgu ražotni gatavoja slēgt ekoloģisko apsverumu dēļ. Viņš arī pamatoja, kāpēc līvāniešiem ir tik liela neticība ārvalstu investoriem, jo ir virkne rūpnicu, kuras kā zombiji no iekšpusēs "izsūca" un vēlāk kā graustus pameta dažādu valsts "investoriem".

Ari domes priekšsedētājs Andris Vaivods atgādināja, ka negatīva pieredze bijusi ar "Mark Invest", kas Jersikā veic dolomīta izstrādi un tikai pēc trim ga-

diem pašvaldībai izdevies panākt ietekmes uz vidi novērtējumu viņu darbībām, kas radīja ne mazums problēmu iedzīvotājiem. Ari ar "Līvānu karbonu", kurš strādā visspār bez piesārņojošās darbības atļaujas, bija problēmas, un nevienu instance ilgu laiku nevarēja uzņēmuma darbību apturēt. Lūk, arī objektīvs pamats cilvēku neticībai!

Netika atbildēts arī uz jautājumu, kāpēc rūpniča vai valsts kontroles dienesti nevar uzstādīt monitorēšanas (mērišanas) sistēmu, kas reģistrē gaisa piesārņojuma izmaiņas, piemēram, uz Laimiņas skolas jumta. Ja tiktu pārsniegts kritiskais līmenis, varētu tikt iedarbinātas, piemēram, trauksmes sirēnas. Pretējā gadījumā — kā gan iedzīvotājiem būs iespēja uzzināt, ja uzņēmumā notiks avārija vai kāda kaitīgo vielu noplūde?

Tāpat atklāts palika jautājums, ja nu tomēr notiek avārija, noplūst kaitīgas vielas? Kas par to atbildēs? Vai uzņēmuma ipašnieki, kurus neviens nav redzējis? Vai valsts institūcijas — tad kurās? Vai arī atbildību nebūs kam uzņemties, un iedzīvotāji un pašvaldība paliks vienīgie, kas cīnīsies ar sekām?

Arnolds Lukšēvics noslēgumā gan uzsvēra, ka daudz var panākt, savstarpēji komunicējot pašvaldībai, uzņēmumam un valsts institūcijām, piemēram, par to vai un kur varētu uzstādīt gaisa piesārņojuma monitorēšanas sistēmas. Viņš arī uzsvēra, ka tādēļ varētu uzņēmumam par nekaitību ierēdņi aizstāvēt viņu intereses. Viņi tikai bezķīslīgi uzkaitīja direktīvas, pieļaujamās normas, nebūtiski kaitējumu.

Ko iesākt tālāk? Kādas ir juridiskās iespējas iedzīvotājiem un pašvaldībai ietekmē procesu? Diemžēl neviena no valsts institūcijām šo juridiskā risinājuma perspektīvu līvāniešiem nepiedāvāja. Visi atzīna, ka pašvaldībai procesu ietekmē juridiski vairs neizdosies, tas ies savu gaitu.

VARAM gan atzina, ka iesniegs pašvaldības inspekciju un pārbaužu plānu, un ka pašvaldība var apstrīdēt piesārņojošās darbības atļauju, savukārt iedzīvotāji un biedrības var sūdzēties Satversmes tiesā. Iedzīvotāji arī uzsvēra, ka jāmeklē iespēja vērsties Eirospā tiesā, jo iedzīvotāju pamattiesības uz drošu vidi ir pārkāptas.

Gan iedzīvotāji, gan pašvaldība, gan laikam arī valsts institūcijas no šīs sanāksmes aizgāja vilūšies. Valsts ir izveidojusi mašīneriju,

Pateicās Preiļu novada veiksmīgākajiem uzņēmējiem un lauksaimniekiem

Sākums 1. lappusē.

Visi trīs jaunie uzņēmēji kopā ar vēl 17 jaunajiem uzņēmējiem no Latgales (no Rēzeknes, Daugavpils, Līvāniem un Balviem) piedalījās Amerikas Savienoto Valstu vēstniecības rīkotajās biznesa ideju sacensībās. Evija Kotāne bija veiksmīgākā no Preiļu novada pārstāvjiem savas idejas aizstāvēšanā, tāpēc kopā ar pieciem cītiem Latgales jaunajiem uzņēmējiem viņa došies uz Nūorleānu Amerikas Savienotajās Valstis, lai martā piedalītos 5. Starptautiskajā Nūorleānas uzņēmējdarbibas nedēļā.

Passākuma dalībniekus ar dziesmām un dejām sveica novada pašdarbibas kolektīvi — deju kopa «Gaida» (vadītāja Gaida Ivanova) un «Dancari» (vadītāja Ilze Broka), sieviešu vokālais ansamblis «Rjabinuška» (vadītāja Svetlana Stepanova). Kopā ar grupu «Ginc un es» ikviens varēja baudīt atpūtu un dejošanas prieku.

Pateicības par ieguldījumu uzņēmējdarbibas attīstībā

AS «Preiļu siers», valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šnepsts;

SIA «VŠ TEKS», direktors Valdis Skujinš;

SIA «FIRMA JATA», valdes loceklis Vilhelms Veleckis;

SIA «Zolva», valdes priekšsēdētāja Anna Šnepste;

SIA «TU Lauki», direktore Olga Kukare;

SIA «SAU», direktors Jānis Teilāns;

SIA «Ludzenieki», direktors Juris Mūrnieks;

SIA «Automobilists», valdes priekšsēdētājs Igors Jakovlevs;

SIA «Preiļu santehnīkis», valdes priekšsēdētājs Vitālijs Dektjarovs;

SIA «PRIMO Food», komercdirektors Aigars Zimelis;

Preiļu kooperatīvā sabiedrība, valdes priekšsēdētājs Antons Znotiņš;

SIA «Preiļu celtnieks», direktors Egils Stikāns;

SIA «Manana», valdes priekšsēdētāja Iveta Grušpiķova;

SIA «Atvars P», valdes loceklis Pēteris Petrovs;

SIA «Arka Preiļi», valdes priekšsēdētājs Ārijs Vucāns;

SIA «Tēraudi P», valdes priekšsēdētāja Baiba Jakovļeva;

SIA «Kontakts-Preiļi», valdes loceklis Ingars Šnepsts;

SIA «Trans SN», valdes locekle Valentine Nečajeva;

SIA «Dija P», izpildidirektore Nīna Poplavskas;

SIA «Malibu», direktors Jānis Teilāns;

SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA», valdes locekle Tamāra Elste;

SIA «Aja 1», valdes loceklis Alberts Pastars;

SIA «Preiļu aptieka», rīkotājdirektore Andrija Kokina;

SIA «Resurss Plus», valdes locekle Velta Krišāne;

SIA «Vietējā», valdes locekle Viktorija Nečajeva;

SIA «Preiļu ainava», valdes locekle Valentīna Mūrniece;

SIA «HLG», valdes priekšsēdētājs Georgijs Ivanovs;

SIA «Lauku tehnika», direktors Aivars Stašulāns;

SIA «Preime», valdes priekšsēdētājs Sandis Šķēps;

SIA «Võlmāri», direktors Jānis Sparāns;

SIA «VEGA P», valdes priekšsēdētājs Viktors Solovjovs;

SIA «Agrolatgale plus», valdes priekšsēdētājs Modris Salenieks;

SIA «Pie torna», valdes locekle Ināra Indriko;

SIA «Olūts», valdes priekšsēdētājs Anatolijs Plīvda;

SIA «Nams P», vadītājs Edgars Rubens;

SIA «Sipoli», valdes priekšsēdētājs Edgars Moļs;

SIA «Instel», valdes loceklis Jurījs Krupins;

SIA «Lāzers», valdes locekle Aina Kravale;

SIA «Ogars», valdes loceklis Sergejs Strelčuks;

SIA «Celmani ASK», valdes priekšsēdētāja Svetlana Ruča;

SIA «Simeda», direktore Silvija Brice;

SIA «Rusal», valdes loceklis Ruslans Romanovs;

SIA «LILÍ», valdes loceklis Aivars Želvis;

Kristīne Logina;

Ineta Podiņa;

Aivars Sudniks;

Jūlijs Surgunts.

Pateicības par ieguldījumu lauksaimniecības attīstībā

Pienālopkopība

Z/s «Punduri», vadītājs Jānis Domulis;

Z/s «Ramanīši», vadītāja Tekla Bronislava Romanovska;

Z/s «Dīzarāji», vadītājs Aivars Ziemelis;

Z/s «Jaunarāji», vadītājs Dainis Prikulis;

Z/s «Jānumājas», vadītājs Vitālijs Livmanis;

Z/s «Dīzozols», vadītājs Raimonds Rubins;

Z/s «Jaundzelzava», vadītājs Boriss Konstantinovs;

Aldā Upeniece. Pasākums notika Vārkavas vidusskolā. Bērni tika iepazīstināti ar Net — Safe Latvia projekta veidotu prezentāciju par interneta drošības jautājumiem. Pēc tam skolēni veidoja paši savas prezentācijas par drošību interneta tīklā un tīmekļa etiķeti, jeb neoficiāliem interneta tīkla lietošanas noteikumiem. Katras klases veidotā prezentācija bija interesanta, saistoša un uzskaņā attēloja droša interneta veidošanas noteikumus.

Pasākuma noslēdošajā daļā dalībnieki izspēlēja spēli, kurā viens no uzdevumiem bija atbildēt uz jautājumiem, un tādēļ bija vēlreiz jāpārrunā, kā lietot internešu, lai tas būtu droši gan pāriem lietotājiem, gan datoram,

kurš pieslēgts interneta tīklam. Spēle uzvareja 4. klases skolēni, kuri varēja atbildēt teju uz visiem jautājumiem.

Aldā Upeniece atzīst, ka Vārkavas vidusskolas 4. — 7. klašu

skolēni ir zinoši, prot novērtēt iespējamos draudus internēt un saprot, kā rīkoties dažādās situācijās, kā arī pratis izmantot internēt sniegtās iespējas bez nevajadzīga riska.

Kaut arī interneta tīkls radies kā militāra tehnoloģija — komunikāciju tīkls aukstā kara gadījumam, tas tomēr izkļuva ārpus zinātniskajām laboratorijām un iekaroja milzīgu sabiedrības uzmanību. Arī Latvijā internets sākotnēji attīstījās kā akadēmisks tīkls, kas tika ieviests 1990. gada

augustā, kad darbu uzsāka Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūta e-pasta serviss. Deviņdesmito gadu vidū radās vispasaules tīmeklis WWW (world — wideweb), un interneta attīstība sākās neaptveramā ātrumā. 2011. gadā interneta lietotāju skaits sasniedza 67 procentus no visu Latvijas iedzīvotājū kopskaita, un to skaits strauji turpinās pieauga.

Lidz ar priekšrocībām, ko dod internets, rodas dažādi riski, ar ko jārēķinās ikviename interneta lietotājam. Ipaši uzmanīgiem jābūt bērniem un jauniešiem. Viņi ātri uztver jauninājumus, bet bieži vien ir neapdomīgi un nokļūst nepatikāmās situācijās, no kurām būtu iespējams izvairīties. Inter-

Jaunie lauksaimnieki projektā

“Jaunais lauksaimnieks”

P/s «Kaleji», vadītājs Jānis Klībais;

Z/s «Bērzudārzs», vadītājs Jānis Kozulis;

Z/s «Vecvanagi», vadītājs Normunds Seilis;

Z/s «Jasnaja Poļana», vadītājs Aleksandrs Grohojskis;

Z/s «Dīzozoli», vadītājs Ilmārs Utināns;

Z/s «Graviņas», vadītājs Aldis Lozda;

P/s «Jaunozoli», vadītājs Sergejs Mařuševskis.

Lauksaimnieki projektā

“Dalēji naturālā saimniecība”

P/s «Spītnieki», vadītājs Edmunds Bārbalis;

P/s «Mežvidi», vadītāja Ajja Vaivode;

P/s «Jermaki», vadītājs Anatolijs Fedotovs;

P/s «Bērzu mājas», vadītāja Inta Brice.

Tūrisma attīstībā

Miniatūrā karalvalsts un leļļu galerija, ipašniece Jeļena Mihaileva;

viesu nams «Pie Pliča», ipašniece Igors Pličs;

viesu māja «Magones», ipašniece Irēna Kjarkuža.

Lielākie piena piegādātāji

a/s “Preiļu siers”

Z/s «Punduri», Jānis Domulis;

Z/s «Ramanīši», Tekla Bronislava Romanovska;

Z/s «Dīzozols», Raimonds Rubins;

Z/s «Dīzarāji», Aivars Ziemelis;

Z/s «Jānumājas», Vitālijs Livmanis;

Z/s «Jaunarāji», Dainis Prikulis;

Z/s «Jaundzelzava», Boriss Konstantinovs;

Z/s «Palmas», Valērijs Kļavinskis;

Z/s «Sūnupītes», Aivars Pinka;

Z/s «Lejas Araji», Grigorjs Denisovs;

Z/s «Dādzīši», Silvija Prikule;

Z/s «Robežnieki», Edgars Pauniņš;

Z/s «Seili», Jānis Seilis;

Z/s «Aiztilti», Janīna Šmeikste;

Z/s «Kalnieši - 2», Jānis Ugainis;

Z/s «Medusmuīža», Ilze Teiļāne;

Sandra Livzāne;

Z/s «Kļavas», Aivars Džeriņš;

Arturs Zelvis;

Pēteris Grigs;

Janis Mūrnieks;

Z/s «Upmala», Viktors Plociņš;

Janīna Sparāne;

Silvija Romanovska;

Andris Bogotais;

Jevdokija Afanāsejeva;

Z/s «Celiņmājas», Jānis Kalvišs;

Anna Skutele;

Jānis Vucāns;

Francis Puduls;

Z/s «Silamola», Rolands Vucāns.

«Nedari internetā to, ko negribi, lai kāds izdara tev reālajā dzīvē»

5. februārī kopā ar citām Eiropas un pasaules valstim Latvija jau septīto reizi atzīmēja Vispasaules drošāku interneta dienu. Pasaules mērogā tā tika atzīmēta jau desmito reizi. Šogad tās tēma bija «Tiesības un atbilstība internetā», bet kampaņas sauklis — «Cieni sevi un citus internetā».

Dažādi interaktīvi un izglītojoši pasākumi par drošību internetā bibliotēkās notiek visu februāri. Arī Vārkavas novada Upmalas un Vārkavas vidusskolas bibliotēkas 13. februārī rīkoja izglītojošu un interaktīvu pasākumu «Cieni sevi un citus internetā», informē Upmalas bibliotēkas bibliotekā

Aglonas bazilikas himnu tulko citās valodās

Aglonas novada iedzīvotās Aivars Valainis cīfigi darbojas ar Aglonas bazilikas dziesmas «Jaunova Svātā, Aglyunas bazneicā» teksta atdzējotāju meklējušiem un tulkojumu organizēšanu, lai cilvēkiem, kuri 15. augustā dodas uz Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesis uzņemšanas svētkiem Aglonā, būtu iespēja dziedāt dziesmu savā valodā.

A. Valainis stāsta: «Šī dziesma mani vienmēr ir iedvesmosi, tā ir kā tautas lūgšana, kas nekad neatstāj vienaldzigu, un tiek uzskatīta par Aglonas bazilikas himnu. To parasti dzied svētceļnieki celā uz Aglonas svētkiem.

Dziesma uzrakstīta 1835. gadā, bet tā paša gada septembrī Vilnā nodrukāta poļu valodā. Savukārt 1937. gada septembrī to pārtulkōja Aglonas klosteri priesteris tēvs Andrejs Juškevičs, kuru būtibā arī uzskata par šīs dziesmas autoru.

Origināldziesmas atdzējotāju izlasiju latviešu valodā, arī uz atklātnes poļu valodā. Pēc kādas svētceļnieku grupas apmeklējuma bija iespēja to izlasīt arī krievu valodā. Radās interese, kā dziesma skan lietuviski, jo mūsu Dievmātes svētbildi dominikāni atveda no Lietuvas, no Trakiem. Pagājušā gada pavasarī ar ceļotāju grupu no bazilikas bijām ekskursijā Lietuvā. Aglonas bazilikas himnu poļu valodā iedevu lietuviešu gidei. Kad māksliniekam Osvaldam Zvejsniekam radās ideja uzcelt Aglonā karalim Mindaugam un karalienei Martai pieminekli, sāku meklēt cilvēkus, kas himnu varētu pārtulkot lietuvisči, žemaiši un citās valodās. Man tas izdevās. Pašlaik himnu tulko arī baltkrievu, ukraiņu, tatāru, horvātu, angļu un līvu valodās. Iespējams, tā tiks tulkota arī vācu valodā.

«Jaunova Svātā, Aglyunas bazneicā» lietuviski skanēs Aglonas bazilikas kora izpildījumā svētās Mises laikā 4. martā, kas ir svētā Kazimira diena. Svētais Kazimirs ir Lietuvas un Vilnās aizstāvis.»

Ēnas pētīja novada domes speciālistu darbu

Pagājušajā nedēļā notikušajā Ēnu dienā Aglonas novada dome iesaistījās pirmo reizi un uzņēma divus jauniešus, kuri vēlējās ko vairāk uzzināt par pašvaldības speciālistu darbu, stāsta novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele.

Tiesi Zane bija viena no tām personām, kurām sekoja ēna — Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkne Kristiāna Kurcenbauma. Savukārt Aglonas vidusskolas audzēknis Edgars Podskočījs darbojās kancelejā un iepazinās ar jurista darbu.

Jaunieši izzināja izvēlētās profesijas ikdienu un skaidrāk saprata, kādai jābūt izglītībai, pieredei, iemaņām, rakstura ipašībām, interesēm, lai nākotnē varētu veiksmīgi izvēlēties darbu.

Skolēni pārbaudīja, cik pamatojīti ir sabiedrībā valdošie stereotipi par profesijām. Savukārt Aglonas novada domei bija iespēja jauniešiem parādīt daudzas labas liepas, kas pašvaldībā notiek.

Seminārs nodokļu maksātājiem — lauksaimniekiem un uzņēmējiem

26. februārī pulksten 11.00 Aglonas kultūras centrā notiks informatīvs seminārs par Eiropas Savienības un valsts likumdošanas izmaiņām, kas attiecas uz lauku un mežu apsaimniekošanu. Semināru rīko Latvijas lauku konsultāciju centra Krāslavas nodaļa, informē nodalās vadītājs Ivars Geiba.

Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes Preiļu klientu apkalošanas centra galvenā nodokļu inspektore Mārite Jokste iepazīstinās ar grozīumiem likumā «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli», skaidrās naudas deklarēšanas nosacījumiem, grozīumiem transportlīdzekļu eksploatācijas un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā.

SIA «Latvijas lauku konsultāciju centrs» meža konsultāciju centra Dienvidlatgales reģionālās nodaļas vadītājs Jānis Dzelbs stāstīs par aktuālajām izmaiņām likumdošanā saistībā ar koku ciršanu gan mežā, gan ne mežā zemēs.

Ar aktualitātēm augu aizsardzības likumdošanā iepazīstinās Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vadītāja Alla Kalāne.

Tuvāka informācija pa tālruni 65681102.

Aizgavēņa pankūkas ar tēju sociālās aprūpes centrā «Aglona»

● Sociālās aprūpes centrā «Aglona» ierodas aizgavēņa ciemiņi — folkloras kopas «Oluteņš» lielie un mazie dalībnieki.

Pirms nedēļas, 12. februāri, sociālās aprūpes centrā «Aglona» svīnēja aizgavēni. Sajā pasākumā piedalījās Aglonas kultūras nama folkloras kopa «Oluteņš».

Kā informē aprūpes centra so-

ciālā darbiniece Ilga Sprūge, folkloras kopas vadītāja Mārti Bīcāne aizrāva visus ar savu dzīvesprieku, bet folkloras kopas dalībniece Valentīna Jaseviča kopā ar mazo Sabīnu Eviiju Grancovsku priecēja centra iemītniekus, vizuāli un tēlaini attēlojot ziemas

priekus telpās. Pēc tam gan ciemiņi, gan mājinieki kopīgi baudīja aizgavēņa pankūkas ar zālu tēju.

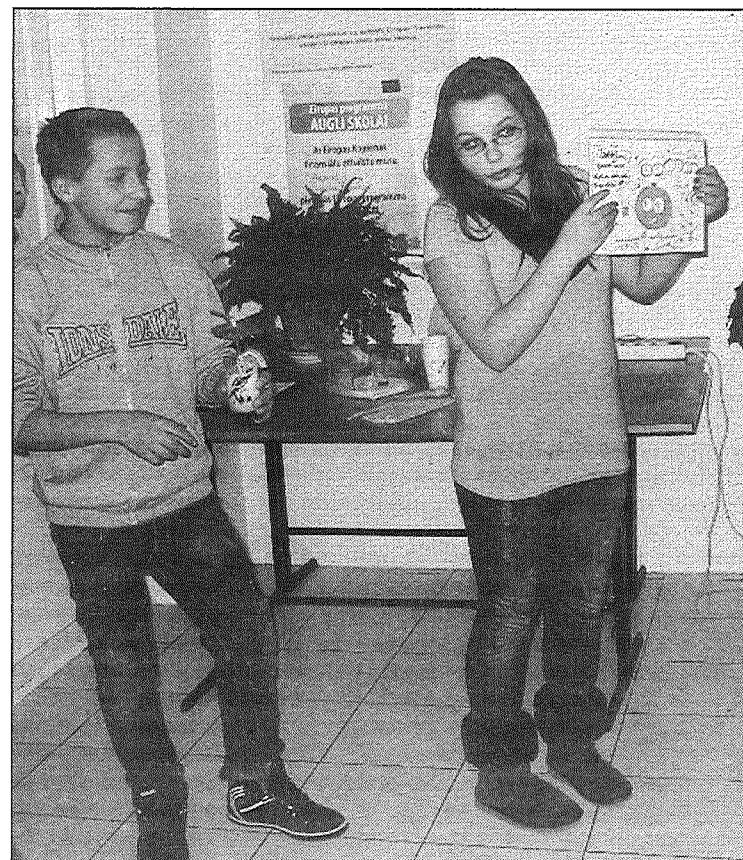
Nu sācies Lielais gavēnis — klusums, mierigu un svētīgu pārdomu bagāts laiks, kas noslēgsies ar Kristus Augšāmcelšanās svētkiem.

Veselīgu kokteiļu pagatavošanas pēcpusdiena Aglonas internātvidusskolā

Aglonas internātvidusskola iekļāvusies Eiropas Savienības atbalsta programmā «Augļi skolai». Tās ietvaros sākumskolas un pamatskolas klašu audzēkņi trīs reizes nedēļā no oktobra līdz martam saņem svaigus ābolus, ko izaudzējusi zemnieku saimniecība «Eži». Pusgada laikā skolēni notiesa vairāk nekā 400 kilogramus ābulu.

Programmas mērķis ir veicināt veselīgas ēšanas paradumus skolēnu vidū. Taču ar vienu programmu ir par maz. Lai rosinātu skolēnus lietot uzturā pēc iespējas vairāk augļu un dārzeņu dažādos veidos, skolā organizējām augļu kokteiļu gatavošanas pēcpusdienu, stāsta Aglonas internātvidusskolas direktora vietniece audzināšanas darbā Māra Ušacka. Katrā klase izvēlējās kādu no augļiem, meklēja receptes, rakstīja, zīmēja, noformēja, bet noslēgumā arī gatavoja veselīgus kokteiļus un prezentēja tos. Skolas pāvārtēji bija pagatavojušas ipašu vitaminu biezīsulu no augļiem un dārzeņiem. Klasēm bija uzdevums noteikt tās sastāvdaļas, vislabāk veicās 9. klases audzēkņiem, viņi bija visuzmanīgākie un zinošākie.

Skolēni pagatavotos kokteiļus degustēja žūrijas komisija un

● Pirms ķerties pie augļu un dārzeņu kokteiļu gatavošanas audzēkņi prezentēja savus mājas darbus.

secināja, ka visi ir ļoti garšīgi un veselīgi. Savukārt receptes tika apkopotas «Kokteiļu recepšu grāmatā», kas tagad visiem interesentiem pieejama skolas bibliotēkā.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

LĪVĀNU NOVADĀ

Līnijdeju kopas tikās Salaspili

Šis gads Līvānu novada līnijdeju grupai «Black Coffee» Līvānos, «Rose River» Rožupē un «Cappuccino» Sutru sākās ar nopietnu, radošu darbu, lai sagatavotu interesantus un kvalitatīvus priekšnesumus līnijdeju šovam Salaspili.

Šāda veida šovs pirmo reizi tika organizēts kā deju konkurss ar nopietnu vērtēšanas žūriju, jo līnijdeja nav vienkārša pastaiga uz skatuves, kā to varbūt uzsakata dala cilvēku, atzīst līnijdeju kopu «Black Coffee» un «Rose River» vadītāja Lolita Beča un «Cappuccino» vadītāja Žanna Grazenova, stāstot par deju šovu. Tājā piedalījās 11 deju grupas no Salaspils, Jelgavas, Dobelei, Jūrmalas, Madlienas, Rīgas un Līvānu novada. Pirms katras grupas priekšnesuma tika rādīta isa prezentācija ar foto, video un stāstījumu, kas raksturo grupu. Žūrijas vērtējums tika gaidīts ar lielu nepacietību, jo ikviens uzstāšanās bija savdabīga. Taču šova trešā daļa — nomināciju pasniegšana — nesa patīkamu pārsteigumu. Līvānu grupa «Black Coffee» saņēma nomināciju «Dinamiskā-

● Pēc šova Salaspili līnijdeju grupa «Black Coffee».

kā», Rožupes «Rose River» — «Atraktīvākā» un Sutru «Cappuccino» — «Raitākā».

● Sutru līnijdeju dejotāju grupa «Cappuccino».

Tas bija jauks brīdis, atzīst grupu vadītājas, kad visi dalībnieki veltīja aplausus katrai deju grupai un vēlēja veiksmi viens otram. Dejotājas bija gandarītas par paveikto. Tika ierosināts, ka šādu pasākumu varētu rīkot Salaspili kā ikgadējo, tradicionālo līnijdeju šovu. Pēc apbalvošanas

notika tradicionālais līnijdeju sadancis, kurā dejoja visi dalībnieki. Deju kopas saņēma gan uzslavas, gan arī noderīgus padomus, vadītāji dalījās pārdomās un pieredzē. Dejotājas pateicas arī novada domei par finansējumu ceļa izdevumiem.

Bērni vecajiem ļaudīm dāvina pašgatavotu sienas dekoru

SIA «Līvānu slimnica» ilgstošās sociālās aprūpes nodaļas pacienti un sociālās rehabilitācijas klienti, kā arī darbinieki izteikuši pateicību Līvānu 1. vidusskolas Laimiņas sākumskolas bērniem par jauko pārsteigumu — bērnu pašgatavoto gobelēnu «Draudzības segu». Šis neparasta sienas dekors sastāv gandrīz no 300 krāsainām dzījas pīnītēm. Katru no tām nopinis kāds Laimiņas skolēns.

Laimiņas sākumskolas sociālā pedagoģe Ilze Ancāne, kurā vadībā darbs tapa, «Novadniekiem» pastāstīja, ka dekors veidots ar domu veicināt starpību sociālos kontaktus. Bērni tika aicināti nopīt vīsmaz pa vienai pīnītei, bet daudzi pacētās un sagatavoja vairākas, — divas, trīs, pat septīnas. Vienīgā prasība, ko vajadzēja ievērot, attiecās uz garumu, — pīnīte bija jābūt 50 centimetrus garai. Laimiņas skolā mācās 213 skolēni,

bet kopējais pīnīšu skaits bija aptrijiem simtiem. Daži bērni arī uzdzīvināja dzīju, ko bija iedevuši vecāki, lai pīnīšu sanāktu vairāk.

Kad visi šo darbiņu bija veikuši, sekoja samērā piņķerīga nemšanās, jo pīnītes bija jāpišeju pie auduma un jāsastiprina kopā. Beidzot pienācā diena, kad čaklākie bērni kopā ar sociālo pedagoģi savu darinājumu nogādāja slimnicā. Tagad krāsaina, raiča gobelēns atdzīvina nodaļas vienmulās sienas.

Ilze Ancāne stāstīja, ka veco ļaužu apmeklēšana un dāvanas pasniegšana skolēniem radīja jaunas emocijas, jo lielākā dala nekad nebija sastāpusies ar tīk veciem un nevarīgiem cilvēkiem.

Par paveikto darbu skolēni slimnīcā saņēma saldurnus, bet prom devās ar apņēmību izdomāt vēl kādu jauku pārsteigumu vecajiem ļaudīm. Pavisam drīz tāda izdevība radās, — bērni sagatavoja krāsainus apsveikuma plakātus Valentīna dienā. Pašu zīmētie un līmētie plakāti tika izvietoti katrā palātā, lai par tiem varētu papriecāties arī tie nodaļas pa-

● Laimiņas sākumskolas skolēni ar pašdarināto dekoru Līvānu slimnīcā.

cienti, kas nespēj staigāt.

Šajās akcijas bērniem bija iespēja iegūt plašāku redzējumu uz dzīves realitātēm, teica Ilze Ancāne, tās bērno attīsta līdzjūtības jūtas un vēlmi izdarīt kaut ko labu ve-

ciem, nevarīgiem cilvēkiem. Tieki domāts arī par jaunām akcijām.

Savukārt par skolotājām un bērnu veikumu ieinteresējušies arī kolēģi no citām skolām. Ilze Ancāne fotogrāfijas un informāciju

par kopīgi veidoto gobelēnu bija ievietojusi portālā draugiem.lv un itin drīz sāka saņemt vēstules ar jautājumiem par to, kā sienas dekors veidots.

L.Rancāne

RIEBIŅU NOVADĀ

Skolēnu vecāki tikās Sveču dienā

Riebiņu novadā par tradīciju ir kļuvusi skolēnu vecāku tikšanās Sveču dienā. Šogad novada izglītības iestāžu padomju pārstāvji trešo reizi sanāca kopā, lai dalītos pieredzē, bagātinātu sevi, gūtu idejas un spēkus tālākajai darbibai.

Kā informē Rušonas pamatskolas skolotāja Anita Prikule, pasākums norisinājās Rušonas pamatskolā, kur ciemiņus viesmīligi uzņēmēja pedagogi, sveica radošie, talantīgie skolēni — dziedāja, rādīja teātri, demonstrēja ataktivās dejas.

Izglītības iestāžu padomju pār-

Sīlukalnā darbojas «Saulrozītes»

Sīlukalna pamatskola uzsākusi Sorosa fonda — Latvija iniciatīvas «Pārmaiņu iespēja skolām» projekta «Daudzfunkcionālais kopienas centrs «Saulrozītes»» īstenošanu, informē projekta direktore Marija Bernāne.

Lai pastāvētu skola ar mazu skolēnu skaitu, nepieciešamas pārmainas — solis tālāk, iespēja skolai kļūt par daudzfunkcionālu kopienas centru, kas spej uzlabot vietējās sabiedrības dzīvi un ienest tajā jaunas vēsmas. Kādas būs šīs jaunās vēsmas Sīlukalnā?

Skolā darbosies **nomas un apmaiņas punkts**, kur varēs iznomāt sporta inventāru, traukus un elektropreces, darbosies lie-

toto, sadzīvei noderīgo mantu un apģērbu apmaiņa. Projekta rezultātā tiks labiekārtota atpūtas telpa, kurā, gaidot autobusu, varēs uzturēties gan skolēni, gan viņu vecāki. Jau iegādātas galda spēles, bērni ar tām aktīvi darbojas. Šūšanas istabā tiks sniegtais konsultācijas un dota iespēja katram pašam, izmantojot šūmajās un overloku, šūt, pārtaisīt, salabot, apvilēt apģērbu.

Radošajās darbnīcās gan

skolēniem, gan pieaugušajiem tiek piedāvāti dažādi interešu pulciņi. Katru mēnesi darbosies kāda no darbnīcām. Iedzīvotāji varēs apgūt floristiku, batikošanu, filcešanu, dekupāžu, adišanu, tamborēšanu, rotaslietu un dažādu dekoru izgatavošanu, trauku apleznošanu, kā arī papildināt

kulinārijas prasmes.

Savukārt izglītojošais centrs dos iespēju piedalīties pasākumos, papildināt zināšanas dažādās dzīves jomās. Varēs saņemt lauksaimniecības speciālista, parāvā, medicīnas darbinieka, psihologa un jurista konsultācijas. Darbosies «Jauno velosipēdistu skola», kurā būs iespēja apgūt saitiksmes noteikumus, izzināt velosipēda uzbūvi un nokārtot velosipēdista tiesības.

Projekta darbības laiks ir līdz šī gada decembrim, tāpēc ikviens pagasta iedzīvotājs tiek gaidīts uz nodarbibām, jo nav nekādu iero-bejojumu ne vecuma, ne dzi-muma ziņā. Svarīga tikai vēlme piedalīties.

Sagatavoja L.Kirillova

Noskaidroti uzvarētāji skatuves runas un literāro uzvedumu konkursā

Līvānu bērnu un jauniešu centra organizētajā skolēnu skatuves runas un literāro uzvedumu konkursā «levelc dzījā elpā savu Latviju!» pirmajā kārtā piedalījās pārstāvji no sešām novada skolām. 27 skolēni bija skatuves runas runātāji, tika parādīti trīs literārie uzvedumi.

Konkursa žūrijā darbojās Indra Artemjeva, Līvānu novada domes sabiedrisko atiecību un ārejo sakaru daļas speciāliste, Margita Mālniece, centrālās bibliotekas bērnu nodalas vadītāja, Ilze Meldere, Līvānu 1. vidusskolas teātra pulciņa vadītāja, Evita Kleina, 1. vidusskolas ārpusstundu un kultūras pasākumu organizatore, Biruta Mazure, bērnu un jauniešu centra teātra un drāmas pulciņu vadītāja, Aija Skarbiniece, bērnu un jauniešu centra izglītības metodiķe. Vērtēšanas komisijai konkursa dalībniekus nācās noklausīties vairāku stundu garumā. Skatuves runa bija jāvērtē pēc domas atklāsmes (runas logika un runātāju uzdevums), spilgtu priekšstatu gleznu esamības un atklāsmes klausītājiem (teikto redzēt, dzirdēt,

saprast), pēc kontakta ar klausītājiem (kam runā), dikkcijas un artikulācijas skaidrības, repertuāra atbilstības runātājam (vecums, individualitāte). Literāros uzvedumus vērtēja pēc režīsora darba (materiāla atlase, iecere, virsuzdevums, realizācija), aktieru darba (skaidra dikkcija, kontakts ar klausītāju un skatuves partneriem). Vērā tika ņemts literārā uzveduma mākslinieciskais noformējums un atbilstība iecerei, vizuālais noformējums, audio, multimediju pielietojums, uzvedums kopumā (atmosfēra, uzveduma mākslinieciskā vienotība).

Pieņemt lēmumu par to, kas novadu pārstāvēs reģionālajā kārtā, nebija viegli. Pēc nolikuma varēja izvērtīt trīs skatuves runas runātājus un vienu literāro uzvedumu. Visi dalībnieki bija nopietni gatavojušies, iegūtie punkti izrādījās vienādi. Tomēr uz konkursa reģionālo kārtu, kas 7. martā notiks Jēkabpilī, dosies Evita Tentere no Jersikas pamatskolas (skolotāja Mārite Ondzule), Mona Upeniece no Līvānu 1. vidusskolas (Sandra Sedina), Madara Māsāne no Jaunsilavas pamatskola (Vija Māsāne) un Līvānu 1.

vidusskolas 1. klases skolēni (Anna Kārkle).

Kā informēja bērnu un jauniešu centra izglītības metodiķe Aija Skarbiniece, konkursa mērķis ir izkopt skolēnos nacionālo identitāti un emocionālo un radošo pašizpausmi, izmantojot vārda mākslas spēku, attīstīt un pilnveidot bērnu un jauniešu skatuves runas kultūru, motivēt mazākumtautību izglītības iestāžu bērnus un jauniešus runāt literāri pareiza latviešu valodā. Skolēnu skatuves runas un literārie uzvedumi bija jāsaista ar skolēnu nacionālās un valstiskās identitātes stiprināšanu, izvēloties daīdarbus par tēmām; ģimene, mājas, skola, tauta, valoda, dzimtā puse, tēvzeme, Latvija. Dalībnieki tika rosināti izmantot to latviešu literātu daīdarbus, kuriem 2013. gadā tiek atzīmētas jubilejas, piemēram, Ojāra Vācieša, Imantra Ziedoņa, Rūdolfa Blaumaņa literāros darbus.

Skatuves runas konkursa laureātes (no kreisās)
Evita Tentere, Mona Upeniece,
Madara Māsāne.

Skolās — olimpiāžu laiks

Ziema mēneši — mācību gada vidus — ir pats saspringtākais laiks zināšanu pārbaudei, rikojot mācību priekšmetu olimpiādes. Arī šogad olimpiādes seko viena otrai, un skolēniem ir plašas iespējas parādīt savas zināšanas eksaktajos vai humanitārajos priekšmetos, bet skolotājiem līdz ar to, — cik lielu darbu ieguldījuši audzēkņu sagatavošanā olimpiādēm. Tomēr, kā atzīst Preiļu novada izglītības pārvaldes skolu metodiskā darba speciāliste Valentīna Karpušenko, šajā mācību gadā olimpiāžu dalībnieku skaits ievērojami samazinājies.

Dalējā tas izskaidrojams ar to, ka arī kopumā skolās audzēkņu klūst mazāk, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, teica speciāliste. Bet ir arī cits iemesls, — skolēni nevēlas ieguldīt papildus darbu un laiku, lai pamatlīgā apgūtu priekšmetu un varētu piedalīties olimpiādēs. Vēl pirms gadiem pieciem — desmit skolēni nepārtrauktī tika mudināti iegūt pēc iespējas labāku izglītību, kas pavērs celu uz labi apmaksātām darba vietām, taču pēdējā laikā aizvien skaidrāk klūst redzams, ka šāds apgalvojums nav patiess. Neatkarīgi no tā, kāda izglītība iegūta, humanitārā vai eksaktā, lielākoties jauniešiem nākas doties darba meklējumos uz ārzemēm, un tur visbiežāk plecu pie pleca strādā gan jaunietis ar magistra diplomu, gan knapi devīnas klases pabeigušais. Arī skolotāju entuziasms strādāt papildus, skolēnus sagatavojojot olimpiādēm, apsīcis, jo kāpēc gan viņiem būtu jāstrādā bez samaksas, ja pašvaldību prēmēšanas sistēma par olimpiāžu rezultātiem paredz materiāli gan darīt tikai par godalgotu vietu iegūšanu.

Un tomēr olimpiādes notiek, talantīgie skolēni var lepoties ar saviem panākumiem, un par rezultātiem ir prieks gan bērniem pašiem, gan ģimenēm, gan viņu pedagogiem un skolām.

Čakli mācās latviešu valodu

7.—8. klašu latviešu valodas olimpiādē skolām, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmu, piedalījās 12 dalībnieki — astoni no Preiļu un četri no Līvānu novada. Uz olimpiādes nākamo posmu Rīgā uzaicināta Diāna Veigure no Līvānu 2. vidusskola (skolotāja Ludmila Vucina). Otra vietu iegūva šīs skolas audzēknē Anna Mariņāka (Liga Andersone). Piešķirtas divas trešās vietas — Luizei Kundrei no Līvānu 2. vidusskolas (Ludmila Vucina) un Viktorijai Grigorjevai no Preiļu 2. vidusskolas (Žanna Lebedeviča).

Ģimnāzisti — nepārspējami angļu valodā

Angļu valodas olimpiādē 10.—12. klasēm piedalījās 36 dalībnieki. Loti labus rezultātus šajā priekšmetā ieguva Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVG) audzēkņi. Edgars Mičulis (Anna Verza) un Arturs Ivanāns (Antra Gertmane) ieguva pirmās vietas. Skolotājas Annas Verzas audzēkņi Ieva Grībuste, Ieva Saulīte, Ieva Staferka ieguva otro vietu, Laura Vibornā, Ieva Lisova, Kristīne Litavniece, Dairis Ābols, Ieva Meikulāne — trešo vietu. Otrā vieta arī Danieliņam Krišmanam no Aglonas vidusskolas (Irēna Kudiņa), trešā — Jēkabam Vasilevskim no PVG (Nadežda Hlebnikova).

Biolģijā pietrūka puspunkta

Notikušas arī bioloģijas olimpiādes atsevišķi 9., 11. un 12. klašu grupām. Piedalījās 18 skolēni no Preiļu, pa pieci no Vārkavas un Riebiņu novada un četri no Aglonas novada. 9. klašu skolēnu grupā labāko rezultātu ieguva Arvis Spuriņš no Vārkavas vidusskolas (Helēna Piziča), otro vietu — Mārtiņš Šnepsts no Pelēču pamatskolas (Silvija Rubine), trešo — Kristīne Timofejeva no Preiļu 1. pamatskolas (Ieva Babre).

11. klašu grupā par uzvarētāju kļuva Laura Vaivode no Vārkavas vidusskolas (Helēna Piziča). Viņa, tāpat arī Aglonas vidusskolas 10. klašes skolēns Daniels Krimans, kurš piedalījās šajā grupā un punktu skaita ziņā ieguva otro labāko rezultātu (Lidija Šatilova) tika uzaicināti uz olimpiādes nākamo kārtu Rīgā. Tā jau ir notikusi, un Laurai pietrūka tikai puspunkta, lai iegūtu atzinīgu vērtējumu.

Bet starpnovadu olimpiādē 11. klašu grupā otrā vieta Santai Annai Lutinskai no Vārkavas vidusskolas (Helēna Piziča), trešā — Elinai Cimbolinei no PVG (Elīta Grigale).

12. klašu grupā pirmo trijnieku sastādīja Elītas Grigales audzēkņi no PVG šāda secībā: Sergejs Danīlovs, Ingrīda Kivleniece, Lāsma Verze.

Vācu valodai popularitāte maza

Vācu valodas olimpiādē 10.—12. klašu grupā piedalījās deviņi skolēni, — pieci no Preiļu un četri no Līvānu novada. Pirmo vietu iegūva Ieva Grībuste no PVG (Anita Lazdāne), kas novadu pārstāvēja arī olimpiādes nākamajā kārtā Rīgā. Otrajā vietā — Valts Stolcers un Nauris Vitovs, trešajā — Līva Vucina, visi — Birutās Jaujas audzēkņi Līvānu 1. vidusskolā.

Vēsturā novadu pārstāvēs devītklasniece

Vēstures zināšanas 12. klašu olimpiādē demonstrēja tikai pieci skolēni, divi no Preiļu, pa vienam no Aglonas, Vārkavas un Riebiņu novadiem. Piešķirtas divas trešās vietas — Aijai Balckare-Kalniņai un Naurim Ernstsonam no PVG (Natālija Pizele). Lai piedalītos olimpiādes valsts kārtā, vietējā olimpiādē jāpiedalās trīs vidusskolām, kurās skolēnu skaits kopā nav mazāks par 400.

9. klašu vēstures olimpiādes dalībniekiem bija jāveic patstāvīgi darbi mājās un pēc tam jānosūta vērtēšanai uz Rīgu. Uz olimpiādes nākamo posmu uzaicināta Preiļu 1. pamatskolas audzēkne Kristīna Šķepa (skolotāja Dace Kiuleniece).

Matemātikiem skolas gods jāaiņstāv Rīgā

Matemātikas olimpiādē 9.—12. klasēm skolēniem bija kuplāk apmeklēta. Tajā piedalījās 48 skolēni: 39 no Preiļu novada, viens no Aglonas, divi no Vārkavas un seši no Riebiņu novada. Devītklasnieku vidū pirmā vieta Santai Fedotovai no Preiļu 1. pamatskolas (Mairita Grīšule), otrā vieta Gintai Meikulānei no Galēnu pamatskolas (Anna Zvaigzne-Tavare), trešā — Ronaldam Vilcānam no Salas pamatskolas (Valentīna Madalāne) un Zandai Vaivodei no Preiļu 1. pamatskolas (Mairita Grīšule).

10.—12. klasēm grupās vairums godalgū pienācās PVG audzēkņiem. Desmitklasnieku vidū uzvaru guva Mārtiņš Lisovs (Ineta Ivanova), otrā vieta Danielam Krišmanam (Aglonas vidusskola), Elēna Čaujonokai un Annai Svetlovai (Ineta Ivanova), trešā — Ēriķai Grībōnikai un Anetei Vintišai (abu skolotāja Ineta Ivanova).

11. klašu grupā labākie bija Katrīnas Tarasovas audzēkņi. Linardam Šmeikstam piešķirta pirmā vieta, Ievai Ivanānei, Lindai Pudulei un Agnesei Stabulniecei — otrā vieta.

12. klašu grupā labākos rezultātus ieguva Inetas Ivanovas audzēkņi. Ievai Lisovai pirmā, Arvīm Bricam — otrā, Sintai Ertei — trešā vieta. Santa Fedotova, Ginta Meikulāne, Anna Svetlova, Daniels Krimans, Mārtiņš Lisovs, Linards Šmeiksts un Ieva Lisova uzaicināti uz olimpiādes nākamo kārtu Rīgā.

Godalgu iegūt neizdevās

Informātikas olimpiādē piedalījās tikai četri dalībnieki, Jura Erta audzēkņi no PVG. Labāko rezultātu uzrādīja Normunds Skudra, otro vietu iegūva Eduards Volkovs, trešo — Edgars Brencis. Uz

olimpiādes nākamo posmu, kas notika, Daugavpili, devās Eduards un Normunds, diemžēl godalgotas vietas gāja secen.

Kā darbus novērtēs Rīgā?

Ekonomikas olimpiādē vidusskolām savas zināšanas vēlējās parādīt 14 skolēni, viens no Vārkavas novada, 13 — no Preiļu novada. Pirmo vietu iegūva Sintija Ziemele no Vārkavas vidusskolas (Stanislavs Stankevičs). Otrajā vietā Aija Balckare-Kalniņa un Liene Pastare, trešajā — Gints Zarāns un Mareks Kokorits — Zentas Jurančas audzēkņi no PVG. Trīs labākie darbi — Sintijas, Aijas un Lienes — nosūtīti vērtēšanai uz Rīgu.

Mūzikā nākamais olimpiādes posms Līvānos

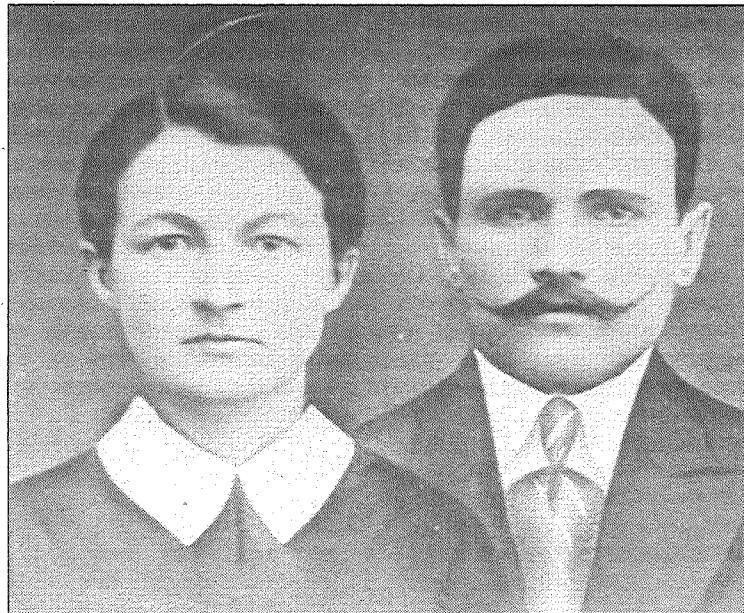
Mūzikas olimpiādē 5.—12. klasēm piedalījās arī Līvānu novada pārstāvji. Kopējais dalībnieku skaits bija 16. Uz nākamo kārtu, kam dots nosaukums olimpiāde vēsturiskajā novadā — Līvānos, — no vecākās grupas dosies pirmās vietas ieguvēja Lāsma Prikule no PVG (Ilze Rožinska) un otrs vietas ieguvējs Ronalds Vilcāns no Salas pamatskolas (Inga Dzalba). Jaunākajā grupā pirmā vieta Dianai Harlamovai no Riebiņu vidusskolas (Ārija Bergmane-Sprūdža), kas arī piedalīsies nākamajā kārtā. Otrā vieta Ievai Vizmai Romanovskai no Salas pamatskolas (Inga Dzalba), trešā vieta Laumai Tumašovai no Preiļu 1. pamatskolas (Intars Mežnieks). Līvānu novadu pārstāvēs Brigitā Mālniece no Rožupes pamatskolas (Liene Zepa).

Latviešu valodas olimpiādē konkurence lielāka

Latviešu valodas olimpiādē 8.—9. klasēm savas zināšanas parādīja 27 skolēni — 17 no Preiļu, divi no Aglonas un pa četriem no Riebiņu un Vārkavas novadiem.

8. klasēm grupā pirmā vieta Vārkavas pamatskolas skolnieci Armandai Spūlei (Kristīne Pauniņa) un Brigitai Lazdānei no Preiļu 1. pamatskolas (Zanete Beča). Otrā vieta skolotājas Žanetes Bečas audzēknei Santai Prikulei, trešā — Ievai Vizmai Romanovskai no Salas pamatskolas (Irēna Pastare). Devītklasnieku konkurencē par uzvarētāju kļuva Kristīna Šķepa no Preiļu 1. pamatskolas (Anda Anspaka), otrā vieta — šīs skolas audzēknei Laurai Repelei (Irēna Barone), Patricijai Spalvei no Aglonas vidusskolas (Regīna Grīgule). Piešķirtas divas trešās vietas — Kristīne Timofejevai un Zandai Vaivodei no Preiļu 1. pamatskolas (Anda Anspaka).

Pirms 25 gadiem atrastie muzeja dārgumi vēl tiek pētīti

● Putānu pamatskolas dibinātāji Jāzeps Valainis (1884 — 1944) un Zole Valaine (1886 — 1966).

Ne vienmēr muzeju rīcībā nonākušie materiāli vai jrieķmeti uzreiz tiek izpētīti un sistematizēti. Reizēm paiti gadi, kamēr tiek skaidribā ar ieguvumiem.

Preiļu vēstures un lietišķas mākslas muzeja speciāliste vēstures jautājumos Zane Butlere stāsta, ka patlaban notiek darbs ar pirms gadsimta ceturkšņa atrastiem materiāliem. 1987. gadā muzeja direktore Tekla Bekeša un krājumu glabātāja Silvija Ivanovska devās muzeja otrajā ekspedicijā uz Aglonas ciemu. Ekspedicijā «Revolucionārie notikumi Aglonas ciemā» atrastā Putānu pamatskolas arhiva dokumenti, kopumā aptuveni 3000 vienības, šobrīd atrodas Preiļu vēstures un lietišķas mākslas muzejā. Ekspedicijas dienasgrāmatā lasām: «1987. gada 18. augusts: kēriens varens, atrodam Putānu pamatskolas arhīvu». Plašais materiāls atrasts Cecerisku sādžā V.Trubačas mājas bēniņos.

2012. gada nogalē šie dokumenti ieguva jaunu nozīmi, kad tika celti gaismā. Senākie no tiem bija vēl no pagājušā gadsimta sākuma. Tie vēsta par tikko dibinātās Latvijas pirmajiem soljiem kultūrpoliitikā, izglītībā un sabiedriskajā audzināšanā. Tas vēl jo svarīgāk tāpēc, ka notikumi risinājušies teatā netālu, Aglonas novadā.

Šobrīd muzejā notiek intensīva plašā materiāla izpēte — sistematizēšana un analize. Pētījuma mērķis ir izanalizēt skolu politiku Daugavpils aprīnķi (administratīvi teritoriālā iedalījuma vienība, kas aptvēra 4779 apdzīvotas vietas, no kurām lielākās bija Daugavpils, Krāslava, Livāni, Krustpils, Preiļi, Dagda un Aglona) pagājušā gadsimta divdesmitajos un trīsdesmitajos gados. Pētījuma pamatā tiks analizēta kultūrpoliitikas realizācija un norises jau minētajā Putānu un arī Vārkavas pamatskolā Latvijas Republikas parlamentārīisma un Kārla Ulmaņa autoritārīisma periodā.

Skolu politika pirmās Latvijas brīvalsts laikā bieži vien veica

kopējās kultūras dzives funkciju, tāpēc ir būtiski aplūkot toreizējās Izglītības ministrijas rīkojumus un noteikumus, kas attiecās uz Daugavpils aprīnķa skolām, kā tie tika realizēti dzīvē, kā arī Daugavpils aprīnķa skolu valdes saraksti ar pamatskolu pārziņiem.

Tā 1936. gadā Izglītības ministrija izdeva noteikumus par vienotām galvassēgām pamatskolu audzēknim, ko papildināja 1939. gadā izdotie noteikumi par skolēnu vienotu ģērbšanos. Arī mūsdienu dažās skolās ieviesti formas tēri, bet vai šobrīd meitenes skolā būtu ar mieru nēsāt svārkus, kas ir 10 cm pāri celim, un melnus priekšautus, apavus tikai bez papēžiem vai svētkos valkāt tautas tērpu? Vai zēni dotos uz skolu īsās bikses (līdz celgalim) un garajās zeķēs?

Lūk, iepazīstieties ar dokumentu, ko parakstījuši izglītības ministrs J.Auškāps un Skolu departamenta direktors J.Celms.

Noteikumi par pamatskolu skolēnu vienveidīgiem tēriem

1. Pamatskolu skolēniem jānēsā Izglītības ministrijas nosacīta parauga vienveidīgi tēri, neattiecinot šo vienveidības prasību uz auduma kvalitāti un krāsu.

2. Skolnieku galvas sega ir melnas drēbes cepure ar 1 sidrabu aukliņu uz apmales, bet skolniecēm — aizsardžu cepuru veidā melna samta galvas sega ar 1 sidrabu aukliņu uz apmales.

Skolēnu galvas segas kreisajā pusē piespraužama skolu valdes apstiprināta zīmote.

Ziņā aukstā laikā atļauts obligatoriskās galvas segas vietā nēsāt siltu cepuri.

3. Skolnieku apģērbs ir bikses bez atlocītiem galīem un svārki ar ieņemtu vidu, ciešu atliektu apkakli un vienrindas pogām, ar vienu augšējo kabatu kreisajā pusē un divām apakšējām kabatām. Svārku apkakles iekšpusē var nēsāt arī baltu apkakli.

Pirmsskolā un pamatskolas 1., 2., 3. un 4. klasēs zēniem atļauts

● Tāda izskatījās Putānu pamatskolas ēka 20. gadsimta sākumā.

valkāt arī īsas zeķes (līdz celgalim) un garas zeķes. Siltā laikā var valkāt īsas zeķes. Iznēmuma gadījumos atļaujami arī aditi tumšas krāsas svīteri.

Skolnieču apģērbs ir viengabala tērps ar ciešu atliektu apkakli un garām piedurknēm. Virs apkakles var nēsāt baltu atliektu apkakli. Skolnieču apģērba gārumam jābūt ap 10 cm pāri celgalim. Vēlams arī priekšauts melnā krāsā ar uzplečiem. Ar skolas pārziņa piekrīšanu skolnieces svinīgos gadījumos var ierasties tautas tēros.

Siltā laikā skolnieces var nēsāt

plānākas drēbes tērpu ar pusgarām piedurknēm un īsas zeķes; skolnieki — viegla auduma blūzes. Skolnieču apaviem jābūt ar zemiem papēžiem.

4. Skolnieku vingrošanas tērps ir balts (triko vai drēbes) krekls bez piedurknēm, ar vidēja lieluma izgriezumu, tumšīcas vingrošanas bikses apm. 10 cm virs celgalim un īsas zeķes; vēlams ādas vingrošanas kurpes vai drēbes čībiņas.

5. Vienveidīgo apģērbu nēsāšana skolēniem nav obligatoriska skolas darbnīcās, mācību virtuvē vai citos praktiskos darbos, tāpat Izglītības ministrijas rīkojumos noteiktā mācību pārtraukuma laikā, bet svinīgos gadījumos, izrikojumos un sabiedriskās vietās arī brīvlaikā skolēniem jāierodas obligatoriskos tēros.

Vizuālo darbu konkursā aicina no jauna atklāt Raiņa dzeju

Raiņa muzejs «Jasmuiža» izsludinājis vizuālo darbu konkursu «Tālas noskaņas» bērniem un jauniešiem vecumā no 10 līdz 19 gadiem.

Konkurss tiek rīkots, atzīmējot Raiņa dzejoļu krājuma «Tālas noskaņas zilā vakarā» 110. gadadienu un bērnu dzejoļu krājuma «Saulīte slīmīnīcā» 85. gadadienu un tā uzdevums dalībniekiem ir izveidot ilustrāciju brīvi izvēlētam Raiņa dzejolim no viena vai otru minētā krājuma.

Ilustrācija pēc dalībnieka izvēles var būt gan zīmējums, gan glezna, gan grafika, darba formāts — A3 vai A4. Katrs autors konkursā var piedalīties ar vienu darbu, kas jāiesniedz līdz 5. aprīlim (pasta zīmogs). Adrese: Raiņa muzejs «Jasmuiža», Aizkalne, Preiļu novads, LV—5305. Tuvāka informācija pa tālruni 29487589 (Solvita Brūvere) vai e-pastu: jasmuiza@memorialiemuzeji.lv.

Jasmuižu mēdz dēvēt par izcilā latviešu dzejnieku un dramaturga, tulkotāja, kultūras darbinieka un politiķa Jāņa Raiņa jaunu dienu zemi. Tā vijam saistījās ar jaunības romantiku, iemīlešanos, radošo iedvesmu, arī skumjām pārdomām, sevis un sava ceļa meklēšanu. Jasmuiža vijam bija arī tēva mājas astoņu gadu garumā. Šeit viņš mocijās šaubās un neziņā — būt vai nebūt dzejniekam, te tapa liela daļa jaunības gadu dzejoļu.

Konkursa rīkotāji mudina meklēt, atklāt un vizualizēt savu Raiņa dzejoli un ietērpt to krāsās un linijās.

Sirds veselības gads un sirdsmiera mēnesis

Saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas datiem, sirds un asinsvadu slimības jeb kardiovaskulārās slimības ir visbiežākais nāves cēlonis Eiropas Savienībā, izraisot nāvi aptuveni diviem miljoniem cilvēku gadā.

Sirds un asinsvadu slimības ir arī visizplatītākais nāves cēlonis Latvijā. Pēc Slimību profilakses un kontroles centra datiem, katru gadu vairāk nekā 50% nāves gadījumu cēlonis ir sirds un asinsvadu slimības.

Tādēļ februāri uzsākta izglītojoša kampaņa «Sirdsmiera mēnesis», kura ietvaros sabiedrība

tieka aicināta rūpēties par savas sirds veselību, pievērot uzmanību paaugstinātam holesterīna līmenim kā vienam no sirds un asinsvadu slimību riska faktoriem.

Augsts holesterīna līmenis ir viens no riska faktoriem saslimšanai ar sirds un asinsvadu slimībām, kas Latvijā vidēji izraisa vairāk nekā pusē visu nāves gadījumu gadā. Līdz pat 70% Latvijas iedzīvotāju ir paaugstināts holesterīna līmenis, un šī tendence saglabājas nemainīgi augsta. Pēc Latvijas Universitātes Kardiologijas zinātniskā institūta «Sirds veselības šķērsgriezuma epidemioloģiskā pētījuma» datiem, 40% — 50% Latvijas iedzī-

votājiem 25 — 34 gadu vecumā un 75% — 85% vecuma grupā virs 55 gadiem ir paaugstināts holesterīna līmenis.

Sirdsmiera mēneša organizatori aicina regulāri sekot līdzi holesterīna līmenim un konsultēties ar speciālistiem, iestenot nepieciešamās pārmaiņas dzīvesveidā veselības un dzīves kvalitātes saglabāšanai.

Slimību kontroles un profilakses centra direktore Inga Šmatke uzsver: «Pēdējos desmit gados var novērot, ka pieaug arvien jaunāku cilvēku skaits, kas saskaras ar šo problēmu. Tāpēc svarīgi regulāri sekot līdzi uzturam un dzīvesveidam, lai preventīvi rūpētos par holesterīna līmeni

asini. Lielai daļai sabiedrības būtu jāmaina dzīvesveids, jāatmet kaitīgie ieradumi un jālieto veselīgs uzturs. Tā ir formula sirdsmieram un ilgam mūžam.»

Sirdsmiera mēnesis tiek rīkots plašāku Sirds veselības gada aktivitāšu ietvaros, par kādu Veselības ministrija ir noteikusi 2013. gadu. Par Sirdsmiera mēnesi simboliski izvēlēts februāris, nēmot vērā starptautisko Valentīna dienu, kuras simbols ir sirds.

Akcijā līdz ar Veselības ministriju, Slimību profilakses un kontroles centru iesaistījusies arī Akciju sabiedrība «Hanzas Maiznīcas». Uzņēmums akcijas laikā informēs par riskiem, kas saistīti ar paaugstinātu holesterīna lime-

ni un tā samazināšanas iespējām. Rūpējoties par iedzīvotāju veselību, tirgū tiek piedāvāts jauns produkts «Sirdsmiera auzu riķas», kas ir pirmā auzu maize, kura satur pietiekami daudz auzu beta-glikānu, lai samazinātu holesterīna līmeni asinīs. Ši norāde ir iekļauta European Food Safety Authority atlauto pārtikas produktu veselīguma norāžu sarakstā.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas pērn decembrī apstiprinātajām veselīguma norādēm pārtikas produktu markējumā atzīts, ka auzu beta-glikāns, uzņemot to trīs gramus dienā, samazina holesterīna līmeni asinīs.

Kā pasargāt savu sirdi?

✓ Kas paaugstina sirds asinsvadu slimību risku?

Tas ir paaugstināts holesterīna līmenis. Holesterīns pats par sevi nav tikai kaitīgs, tas ir nepieciešams šūnu membrānas normālai funkcionēšanai. No holesterīna sintezejās daudzi hormoni — testosterons, progesterons, estrogēni, virsnieru hormoni, arī D vitamīns un žultsskābes.

80% no holesterīna organismā sinteze pats, bet 20% nonāk organismā ar pārtiku. Problemas rodas, ja ir paaugstināts «slikta» jeb zema blīvuma lipoproteīna līmenis, jo «sliktais» holesterīns nogulsnējas uz asinsvadu iekšējām sieniņām, veicinot sirds asinsvadu slimību attīstību.

Vēl viena būtiska lieta — svarīgs ir arī citu asins tauku — triglicerīdu — līmenis, jo holesterīna spēja izgulsnēties asinsvadu sieniņā ir atkarīga arī no triglicerīdu līmeņa. Tas ir īpaši

svarīgi cilvēkiem ar aptaukošās problēmām vai kuri ir apalīgāki pēc miesas uzbūves.

✓ Kā var noteikt, ka holesterīna līmenis ir pārāk augsts?

Laboratorijā var veikt asins analīzi. Tāpat pārbaudīt holesterīnu var ar eksprezdiagnostikas palīdzību. Saskaņā ar Eiropas Kardiologu asociācijas rekomendācijām kopējam holesterīna līmenim jābūt zem 5 mmol/l, «sliktajam» holesterīnam — zem 3 mmol/l, «labajam» — virs 1 mmol/l viriešiem un virs 1,2 mmol/l sievietēm.

Jo augstāks ir «labais» holesterīns, jo lielākas organismā aizsargspējas pret aterosklerozi. Savukārt triglicerīdiem jābūt zem 1,7 mmol/l. Holesterīns obligāti būtu jānosaka cilvēkiem, kuriem jau ir tādas veselības problēmas kā cukura diabēts, anamnēzē infarkts, insulti, smagas aknu saslimšanas, kā arī tad,

ja cilvēks smēķē.

Ja holesterīns ir paaugstināts, uzreiz nebūtu jākeras pie medikamentozās terapijas, iespējams, pietiks ar dzīvesveida korekciju. Bet, ja situācija 3 — 6 mēnešu laikā nemainās, vistīcamāk, ārsts ieteikts medikamentus.

✓ Kas jāmaina uzturā, lai samazinātu holesterīna līmeni?

Ieteicams divas reizes nedēļā ēst treknas zivis, īpaši jūras zivis. Zivju tauki ir veselīgi, labvēlīgi ieteikmē sirds asinsvadu veselību. Savukārt piena produkti jāizvēlas ar samazinātu tauku saturu, tāpat liesa gala.

Obligāta ēdienu kartes sastāvdaļa ir augļi un dārzeņi — tie jālieto 400 līdz 500 grami dienā. Ieteicama 30 līdz 45 minūšu aktīva fiziskā slodze trīs līdz piecas reizes nedēļā. Tas labvēlīgi ieteicēs asinsspiedienu, holesterīnu, arī cukura vielmaiņu.

Februāra augs — tauksakne

Tauksakne ir Latvijā plaši izplatīts un lietots augs. Tas aug mitrās vietās, grāvjos, pļavās. Tauksakni praktiski nav iespējams izravēt. Ja zemē paliek kaut mazs saknes galīņš, nākamajā gadā no tā izaug liels tauksaknes augs. Tas liecina par milzīgo dzīvības energiju.

Drogori parasti vāc saknes un sakneņus.

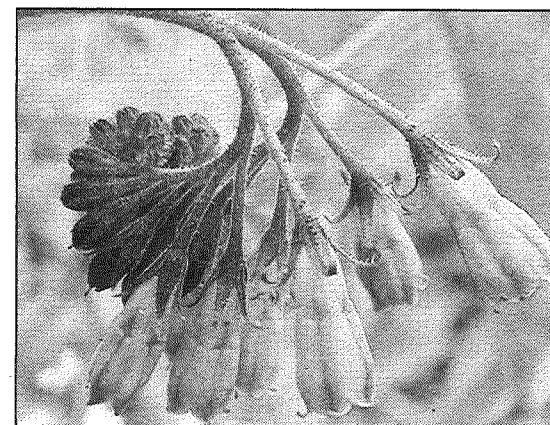
Tauksaknes galvenās darbības joma ir šūnu augšanas un atjaunošanas veicināšana. Lieto pārsvarā kaulu lūzumu ārstēšanai, strutošu iekaisumu, sasitumu, izmēģījumu un grūti dzīstošu brūču dziedēšanai. Tauksaknes homeopātisko tinktūru dzer iekšķīgi, lai veicinātu kaulu saaugšanu, iekaisumu un sasitumu dzīšanu. Ľoti labus rezultātus var iegūt, lietojot svaigu sakņu vai novārījuma kompreses.

Tauksakne satur daudz glotu, kuras ir galvenais saknes spēka avots. Tauksakne ir viesspēcīgākais kaulaudu atjaunotājs, tomēr kompreses ir jālieto ilgstīgi, vismaz divas nedēļas, bet optimāli — mēnesi. Paraleli tauksaknes tinktūru var lietot iekšķīgi, bet ne ilgāk par desmit dienām. Tauksakne satur vielas, kas, ilgstīgi lietotas, var radīt saindešanos. Tāpēc drošāk un efektīvāk ir lietot arējas kompreses.

Tauksaknes lapu sulu var pievienot masāzas eļļām un izmantot sāpošo vietu masāžai. Lietojot tinktūru, jābūt uzmanīgam, jo tā var kairināt ādu.

Receptes

Pret polartrītu (reimatismu) 10 g kaltētu sakņu pulvera termosā pārlej ar 200 g verdošu ūdeni. Iztur 2 stundas. Lieto pa ēdamkarotei 3 reizes dienā.

Saišu sastiepumiem, sasitumiem, mežģījiem izmanto plaucētu tauksakņu lapu kompreses. Šādas kompreses var izmantot arī kāju kauliņu sāpujā gadījumā.

Senie dziednieki iesaka nemt svaigu sakni, sasmalcināt un pievienot sakņu olas baltumu. Iegūtu masu izmanto kompresēm uz lūzumiem, sasitumiem, iekaisumiem. Katru dienu jāgatavo jauna komprese.

Nedzīstošām čūlām nem 1 daļu sausu sakņu pulvera, 2 daļas kastaņziedu pulvera. Samaisa, saimitina ar degvīnu, patur 1/2 stundu siltumā. Pārlej ar 3 daļām izkausētu cūku iekšu taukiem un ieliek cepeškrāsnī. Sutina divas stundas (nesasniedzot vārišanās temperatūru), pēc tam maisījumu vārā apmēram 5 minūtes uz lēnas uguns (nedrīkst vārīt ilgstīgi). Nokāš caur kokvilnas vai linu drēbi un salej burciņās. Ar šo ziedi vakarā bagātīgi ieziņē čūlu vietas. Vienlaikus iekšķīgi lieto sakņu tinktūru.

«Manā Veselība»

Sācies gavēnis — laiks atpūtināt un atveseļot organismu

Sācies Lielais gavēnis. Tā laikā cilvēki tiek aicināti ievērot mērenību, un dažādu konfesiju un reliģiju novirzienos ir dažādas prasības: nedrīkst ēst gaļas ēdienu un lietot uzturi piena produktus un olas (katolījem atļauts piektā dienā ēst zivis), bet viens no stingrākajiem gavēniem pieprasī, lai tā laikā pilnībā atteiktos no pārtikas un tiktu dzerts tikai ūdens un zāļu tējas. Tomēr pārspilēt nevajag.

10 ieteikumi vieglam gavēnim

(ar noteikumu, ja ir laba veselība)

1. Atbrīvojieties no gaļas, olām, rauga maizes, rafinētas eļļas un cepšiem ēdiem.
2. Izvēlieties piena produktus, labāk gan kazas, jo govs piens veicina glotu rašanos cilvēka organismā.
3. Ēdiet zivis, vislabāk — vietējās. Upes, ezera un liča vai jūras — sautētas, tvaicētas, vārītas, mazsālitas, sālitas.
4. Lietojiet uzturā vairāk pākšaugu, jo īpaši — sojas pupiņas, jo tās ir vienīgās pupiņas pasaule, kas spej aizvietot gaļu.
5. Ēdiet dažādi gatavotus dārzeņus — blanšētu, apvārtītu, vārītu, sautētu, tvaicētu, krāsnī gatavotus, skābētu, mazsālītu. Arī svais — dažādus digstus un zaļos locīņus.
6. Neaizmirstiet par riekstiņiem un sēklām, bet ne vairāk kā 1 — 2 saujas nedēļā.
7. Izvēlieties kaltētus un mērcētus augļus un ogas. Ja nu kādam pagrabā vēl ir vietējie āboli, tad tie ir vislabākie. Arī dzērvenes, pilādži, kadiķegas, irbenes un smiltsērkšķi.
8. Dzeriet tēju, kurā savārīti meža aveņu kāti, grauzdētu veselo miežu kafiju, citrona ūdeni un vienkārši tīru ūdeni.
9. Ēdiet piecas reizes dienā un esiet fiziski aktīvi!
10. Katru dienu uzdziediet kādu jautru dziesmu!

4 ieteikumi stipri attirošam gavēnim

Uzturā lietojiet tikai:

1. Graudaugs (50 — 60% no dienas uztura devas), vārītu ūdeni, mīkstā biezputrā; vislabākē ir mieži, griķi un prosa.
2. Sezonas dārzeņus (20 — 30%), dažādi gatavotus.
3. Zupas (5 — 10%) no dārzeņiem, graudaugiem, pākšaugiem, sēklām, riekstiņiem, skābēm kāpostiem.
4. Jūras kāpostus, pākšaugus, augļus, medu, stēviju, ogas, jūras sāli, melnos piparus, sildošās garšvielas, zāļu tējas, digstus un zajumus (5 — 10%).

Iesaka makrobiotikas speciālists Roberts Lācis

Sievietes aicina veikt krūšu izmeklējumus

Nacionālais veselības dienests aicina sievietes veikt krūšu izmeklējumus un informē, ka mobilais mamogrāfs ieradīsies uz pieņemšanu Preilos 4. un 5. martā, 8. un 9. aprīli, kā arī 30. un 31. maijā.

Šāda iespēja veikt pārbaudes tuvāk dzīves vietai tika piedāvāta arī iepriekš. Mamogrāfs tiek izvietots pagalmā pie Preiļu slimnīcas, Raina bulvārī 13.

Uzmanību! Sievietēm, kuras ir saņēmušas uzaicinājuma vēstuli no Nacionālā veselības dienesta, valsts skrininga programmas ietvaros izmeklējums ir bez maksas (uzaicinājuma vēstule derīga divus gadus kopš izsūtīšanas brīža). Savukārt arī ģimenes vai ārstējošā ārsta norākojumu izmeklējums maksā divus latus. Par pilnu maksu izmeklējums ir gadījumā, ja jums ir tāda ārsta norākojums, kuram nav ligumattiecību ar Nacionālo veselības dienestu.

Iepriekšējais pieraksts pa telefoniem 67142840 un 27866655. Sīkāka informācija www.mamografija.lv vai uz e-pastu info@mamografija.lv.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

LUDZA**Ludzas vārds atkal izskan Latvijā**

● Raidījuma producente Elina Dolge kopā ar Ēriku Kondrātu gatavo desertu.

Par Ludzas Amatnieku centrā gatavotajiem senajiem latgaliešu ēdiem varēja noskatīties televīzijā - TV3 raidījumā «Mūsdienu atvijas garša» 17. februārī.

No 13. janvāra ir atsākusies garšas ekspedicijas «Mūsdienu Latvijas garša» otrā sezona, kura, tāpat kā pirmajā, piedalīsies deviņi pavāri no visas Latvijas.

Īsumā pār raidījumu. Tā gaitā kāds no pavāriem gatavo ēdienu, bet speciāla komisija, kuras sastāvā darbojas šefpavārs Māris Jansons, zemnieks Mareks Bērziņš, eksperte Ilze Jurkāne, un raidījuma vadītājs Ints Teterovskis, vērtē gan ēdienu, gan virtutes interjeru, gan apkalpošanu.

Ludzā filmēšana notika Amatnieku centra Latgalu kukpi, bet latgaliešu seno ēdienu — cepti auna pauti — gatavoja Ēriks Kondrāts.

Ēriks gan uzsver, ka galvenais iemesls, kāpēc viņš piekritis piedalīties šajā raidījumā, ir vēlēšanās vēlreiz atgādināt Latviju, ka ir tāda pilsēta Ludza, ka te ir Amatnieku centrs, ka te ir daudz interesantu cilvēku, kuriem ir, ko pastāstīt un ar ko lepoties.

— Es neesmu profesionāls pavārs un visas smalkās ēdienu gatavošanas nianes nezinu. Toties es diezgan labi pārzinu latgaliešu ēdienus, kas varbūt ne vienmēr atbilst mūsdienu dietologu standartiem, toties ir sātīgi un garšīgi. Senais latgalietis

ne jau ofisā bikses deldēja, bet strādāja smagu fizisku darbu. Attiecīgi arī ēdienu pārtīja jābūt sātīgam. Kāpēc auna pauti?

Es labāk protu gatavot dažādas putras, jēra galu, skābēto kāpostu un citas zupas. Taču tas raidījuma veidotājiem šķita pārak vienkārši, viņiem gribējās kaut ko eksotiskāku.

Neteiktu, ka viss izdevās tā, kā gribējās, tāpēc uz ieklūšanu finālā es pat neceru, taču interesanti bija viennozīmīgi. Filmēšana ieilga līdz vēlam vakaram, un pēdējā intervija bija jau ap pusnakti. Protams, viegli nebija kaut vāi tāpēc, ka kameras sekoja katrai kustībai, tas mazliet satrauca un arī traucēja.

Izvejelas nāca no mūsu saimniecības. Pirms konkursa ēdienu pasniegšanas es pacienāju viesus ar kirbi pildītu biezpiena saldu masu, kas cepta latgalu krāsnī. Šo recepti mums ieteica Ināra Mikažāne. Tas viņas gīmenē esot bijis viens no iemīlotajiem desertiem.

Pamatēdienu klāt gatavoju burkānu, balto pupu un pastinaku sautējumu.

Šī ēdienu gatavošanas mērķis bija netikai atgādināt, ka kādreiz auna pauti ir bijuši ekskluzīvs ēdiens Latgalē, bet likt tam parādīties citā gaismā.

Vissarežģītākais visā šajā procesā bija panākt, lai pirms pasniegšanas ēdiens izskatītos skaisti, jo cepot pildijums var izjukt.

● Žūrija gatava vērtēšanai.

Izmantojot TV3 raidījumu, mēs pieteicām arī savu Latgalu kukni. Var teikt, ka tās bija mūsu ugunkristības. Pagaidām tur aktivitātes vēl nenotiek. Taču jau pāvasari te tiks rīkotas prasmju skolas, kur sanākušie cilvēki dalīsies dažādu ēdienu gatavošanas noslēpumos. Esam plānojuši, ka vienā no tādām nodarbibām mūsu sadarbības partneri no Lietuvas rādis meistarklasi lietuvišu nacionālā ēdienu — cepelinu — pagatavošanu.

Visādā ziņā tiek darīts viss, lai Ludzas vārds izskanētu aizvien plašāk un arī uz mūsu reģionu brauktu tūristi, — pastāsti Eriks Kondrāts.

Attīstot tūrismu, novadiem jābūt vienotiem

Latgale ir neskartās dabas un zilo ezeru zeme. Te ir tik daudz gan vēsturisko pieminekļu un interesantu vietu, ka ikiens, kurš uz šejieni atbrauc, ir pārsteigts par ieraudzīto. Taču, kā stāsta Ludzas tūrisma centra vadītāja Liga Kondrāte, lai cilvēks ieraudzītu un novērtētu mūsu dzīmtās puses skaistumu un oriģinalitāti, viņam uz šejieni, kā minimums, ir jaatbrauc.

— Diemžēl gadu desmitiņiem pastāvošais aizspriedums, ka Latgale ir atpalicis vai pat vēsturiski neinteressants reģions, turpīja pastāvēt. Joprojām tiek uzskatīts, ka citos valsts novados tūristiem ir daudz vairāk, ko parādit. Varbūt šis stereotips līcis arī mums

pašiem bieži domāt tāpat.

Grūti būs runāt par tūrisma attīstību Latgalē, ja novadi nestrādās kopā tūrisma attīstības uzdevumā — jāturas kopā un jāsadarbojas, cenošoties piesaistīt tūristus. Kāpēc mums tas vajadzīgs? Katrs tūrists, kurš pie mums ierodas, atstāj šeit naudu.

Mums tiešām ir, ko parādīt, taču tūrisma apzīņā nepastāv novadu robežas, vien priekšstatts par to vai citu tūrisma galamērķi, kur viņam ir daudz interesanta, ko redzēt un izbaudīt. Bieži vien objekti un pakalpojumu, informācijas sniedzēji atrodas dažādos novados, bet viena galamērķa robežas, tāpēc tikai un vienīgi kopīgs darbs plecu pie pleca, savstarpēja sapratne un atbalsts ir ļoti svarīgs un rezultātu garantējošs. Ir vajadzīga vesela sistēma, kas, kopā strādājot un aptverot visu pierobežu, Latgalī, attīstītos. Nebūs gaidito rezultātu, ja katrs domās atsevišķi tikai par sevi, jo reāla situācija ir tāda, ka tūrists, kurš grib ieraudzīt Latgali, nebrauks tikai uz Ludzu vai tikai Dagdu. Viņš gribēs redzēt pēc iespējas vairāk, jo ir atbraucis gandrīz 300 kilometrus no galvaspilsētas. Kamēr mēs nepratīsim vienoties, Vidzemē, Kurzemē, Zemgalē tūrisms attīstīsies un cilvēki brauks uz turieni vairāk un vairāk. Ko darīsim mēs?

Par sevi ir jāstāsta, jārāda, cik pie mums ir skaisti, kādi talantīgi cilvēki joprojām dzīvo Latgalē.

«Ludzas Zeme»

DAUGAVPILS**Cietoksnim jābūt apdzīvotam**

Daugavpils Marka Rotko centrā notika pirmais liejis pasākums. Nekustamā īpašuma jomas eksperti, varas pārstāvji, uzņēmēji, arhitekti un iedzīvotāji apspredē cietokšņa ilgtermiņa attīstības perspektīvas.

Diskusija turpinājās visu dienu un notika nepiespiestā gaisotnē, ko radīja kreatīvais vadītājs Neils Balgalis. Diskusijas pamattēma — cietoksnis kā pievilcīga teritorija dažādām darbības jomām, pirmskārt, biznesam un tūrismanam. Ievadrūnā valsts akciju sabiedrības «Valsts nekustamie īpašumi» (VNĪ) valdes priekšsēdētāja Baiba Strautmane atzīmēja, ka valstij kopā ar pašvaldību un citām ieinteresētajām pusēm jādara viss, lai Eiropas nozīmes vēstures un arhitektūras piemi-

nekls atdzimtu un nestu labumu. Valsts nekustamo īpašumu projektu vadītāja Helēna Stare teica, ka Daugavpils reģionā viņiem pieder daudz vairāk objektu (1689), nekā citos Latvijas novados. Cietoksnī VNĪ ir 27 objekti, kas akciju sabiedrības pārziņā atrodas no 1999. gada. Piemēram, bijusi pirts, kazarmas, administratīvā ēkas. Diemžēl tie visi ir neapmierinošā stāvoklī un ne tikai bojā cietokšņa ainavu, bet arī apdraud vietējo iedzīvotāju un tūristu drošību. Tādā pašā stāvoklī atrodas ēkas, kas pieder privātām personām. Firms «Šafarans» pārstāvē Svetlana Smirnova pastāstīja, ka viņiem cietoksnī pieder astoņi objekti, tajā skaitā bijusi skolas ēka.

Ēkas, kas kādreiz funkcioneja, bet pašlaik ir pameistas novārtā, varētu atdzint un dot reālu labumu, taču viss ir atkarīgs no fi-

nansēm. Daugavpils pašvaldība nespēj patstāvīgi uzturēt tik milzīgu objektu, kāds ir cietoksnis. Salīdzinājumā ar to, kā cietoksnis izskatījās pirms desmit gadiem, daudz kas jau ir paveikts, taču tas ir tikai garā atdzīmšanas ceļa sākums, kura apzīmēšanai tagad pieņemts lietot moderno terminu «revitalizācija». Investēšanas iespējas jāmeklē visur — valstī, Eiropā, pie biznesmeņiem. Par to runāja pilsētas domes priekšsēdētāja Žanna Kulakova.

Diskusijas dalībniekiem tika uzzdots jautājums, kādu viņi gribētu redzēt cietoksnī 2030. gadā? Daudzi izteica interesantas viedokļus. Piemēram, Svetlana Smirnova uzskata, ka cietoksnī varētu ierīkot promenādi, šeit obligāti jādarbojas amatnieku centram. Tūristus piesaistītu lieļāks skaits festivālu, restorānu un viesnīcu. Domēs priekšsēdētājas

vietniece Livija Jankovska un valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vadītājs Juris Dambis bija vienisprātis, ka galvenais ir apdzīvotība, cietoksnī jābūt cilvēkiem, turklāt katru dienu jebkurā gadalaikā. «Nevajag, lai cietoksnis pārvēršas otrā Rundāles pili, ir ideāli restaurēts, ir jāsaglabā tā vēsturiskais raksturs,» teica Juris Dambis. Firma «Baltijas tūrisms serviss» direktors Konstantīns Pastejevs salīdzināja Daugavpils cietoksnī ar Brestas cietoksnī. Viņš ir pārliecināts, ka cietoksnis jāsaglabā kā fortifikācijas objekts. Konstantīns Pastejevs izteica priekšlikumu, ka nākotnē cietoksnī varētu tikt sniegti sanatorijas un profiliktiskie pakalpojumi darba vērā.

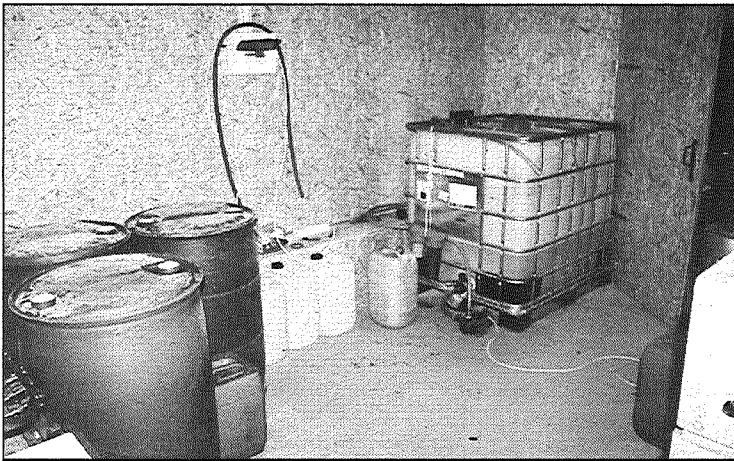
Tika runāts arī par helikopteru laukuma ierīkošanu cietoksnī, šai idejai bija gan atbalstītāji, gan

pretinieki. Iekšlietu ministrijas Valsts sekretāra vietnieks Valters Elksnis teica, ka redz cietoksnī kā komfortablu vietu policijas darbiniekam. Kā zināms, pašlaik cietoksnī tiek atjaunota ēka, kurā atradīsies Latgales policijas pārvalde. Saskaņā ar investīciju plānu, cietoksnī 2013.—2014. gadā, izņemot restaurētos objektus, būs informācijas stendi, atklātā estrāde un bērnu interaktīvā zona.

Pēc diskusijas rezultātiem tika izstrādāta vienota cietokšņa attīstības perspektīvu koncepcija un tās finansēšanas modeli. Konceptcijas projekts līdz 1. jūlijam tiks iesniegts izskatīšanai Ministru kabinetā. Daugavpili drīzumā izveidos cietokšņa saglabāšanas un attīstības konsultatīvo padomi.

«Latgales Laiks»

Daugavpilī uzieta kārtējā nelegālā alkohola ražošanas rūpnīca

● Nelegālā rūpnīca iekārtota ar vērienu.

● Iegādājoties šādu koši noformētu nelegāla dzēriena pudeli, nevienam neienāk prātā, ka viss tapis tepat Daugavpili.

14. februāri, realizējot operatīvo informāciju agrāk uzsākta kriminālprocesa ietvaros, Daugavpils iecirknā policisti sadarbībā ar Kriminālpolicijas biroju darbiniekiem Jaunbūves mikrorajonā konstatēja nelegāla alkohola ražošanas rūpnīcu.

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja prevencijas nodalas inspektore Anastasija Laizāne, par visam tika atsavināti 2450 litri dzīras — 450 litri brāgas, 950 litri spirta, 1050 litri kandžas, kā arī tukšas pudeles, etiķešu uzlimes, korki un viss parējais, kas nepieciešams pudeļu «noformēšanai». Policija pārbauda kāda 1969. gādā dzīmušā vīrieša saistību ar šīs alkohola rūpnīcas darbību. Kriminālprocesā turpinās izmeklēšana.

Nemot vērā to, ka ar akcizēto preču nelikumīgo apriti saistītie noziegumi Latgales reģionā un valstī kopumā vienmēr ir bijuši aktuāli un ar plašu sabiedrisku

rezonansi, policijā šo pārkāpumu apkaršana ir viens no prioritārajiem darba virzieniem. Apkarojot ar akcizes nodokli apliekamo preču, tas ir, alkoholisko dzērienu, tabakas izstrādājumu un naftas produktu tirdzniecības, glabāšanas un realizācijas noteikumu neievērošanu, policijas darbinieki veic operatīvās un izmeklēšanas darbības. Īpaša uzmanība tiek pievērsta vietām, kur notiek nelikumīga alkohola ražošana vai uzglabāšana lielos apjomos. Apkopojot Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes darba rezultātus, pērn pavism tika atsavināts 16 920 41 litrs nelikumīga alkohola, 6 392 295 nelegālas cigares un 48 275 litri degvielas.

Policija atgādina, ka iedzīvotāji, zvanot uz anonīmo uzticības tālruni **65403399** vai rakstot prese@latgale.vp.gov.lv, var informēt policiju par nelikumīgam darbībam. Līnija ir pievienota automātiskajam atbildētājam. Zvanot uz šo tālruni, nepieciešams skaidri nosaukt pārkāpēju vārdus, uzvārdus (ja zināmi), kā arī adreses, piemēram, pilsētu, pagastu vai ielu.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Uzmanību! Policija brīdina uzmanīties no telefonkrāpniekiem

Valsts policijas Latgales reģiona pārvalde atkātoti brīdina iedzīvotajus, ka telefonkrāpnieki atsākuši savu noziedzīgo rīcību pret gados veciem cilvēkiem, izkrāpot viņiem naudu. Lai gan par to, kā notiek krāpšana, policija vairākkārt skaidrojusi un brīdinājusi, gados vecie cilvēki turpina uzķerties un notic noziedznieku stāsti, ka kāds no viņu radiniekiem (dēls vai mazdēls) izraisījis negadījumu.

Policija informē, ka pēdējo divu mēnešu laikā Latgalē reģistrēti jau pieci šādi krāpšanas gadījumi, četri no tiem Daugavpili. Par visiem gadījumiem uzsākti kriminālprocesi. Policija veic operatīvos meklēšanas pasākumus. Apjomīga darba rezultātā saistībā ar minētajām krāpšanām šogad policija jau aizturējusi divas aizdomās turamās personas, kuras vēlāk tika apcietinātas. Žināms, ka abi aizturētie agrāk bijuši tiesāti.

Neskatoties uz to, ka vairāki cilvēki aizturēti un apcietināti, Latgalē joprojām turpinās sirmgalvju krāpšana. Nesen Daugavpili reģistrēti vēl divi gadījumi, kad nenoskaidrota persona, zvanot pa tālruni un stāstot par satiksmes negadījumu, kura iesaistīts kāds radinieks, kartejo reizi vecajiem laudim izkrāpa naudu. Šoreiz par noziedznieku upuriem kļuva 1932. un 1936. gadā dzīmušas sievietes, kurām zagli izkrāpa attiecīgi 900 un 1800 latus.

Policija vēlreiz brīdina un lūdz visus gados veckos cilvēkus, pensionārus būt uzmanīgiem, saņemot krāpnieku zvanus, un neuztīcēt nevienam svesiniekam savu naudu. Policija aicina jaunāku gājuma cilvēku brīdināt vecākus un vecvecākus par iespējamiem krāpšanas meģinājumiem un izskaidrot, kā ir jārkojas lidzīgās situācijās.

Latgales reģiona pārvaldes dežurālu kontakt-tālruni: Daugavpils 65403302 un Rēzekne 64603502 (Ludza, Krāslava, Preili, Balvi). Valsts policijas dežurālās tālrunis — 110.

Daugavpili par laupišanu aizturetas divas pusaudzes un jaunietis

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja prevencijas nodalas inspektore Anastasija Laizāne informē, ka 6. februāra vakarā Daugavpils policijā saņemta informācija par Miera ielā notikušu laupišanu. Pēc lietas apstākļu precīzēšanas tika noskaidrots, ka, pielietojot fizisku spēku, kādam 72 gadus vecam kungam nolauži zelta zimoggredzens. Pēc uzbrukuma cietušais vērsies pie medīkiem pēc palidzības.

Operatīvo meklēšanas pasākumu rezultātā policijas darbinieki saistībā ar minēto laupišanu drīz vien aizturēja personas, kuras savu vainu izdarītājā noziegumā atzina. Tās bija 15 un 16 gadus vecas pusaudzes un kāds divdesmitgadīgs jaunietis, pie kura atrasts pensionāram piederošais zelta gredzens. Par laupišanu grupā uzsākts kriminālproses, policija turpina izmeklēšanu.

Avārijā Balvu novadā gāja bojā divi pensionāri

7. februāri ap-pulksten 10.20 Balvu novada Bērzpils pagastā notika avārija, kuras rezultātā bojā gāja divi cilvēki. Noskaidrots, ka 85 gadus vecs virietis, braucot ar automašīnu VW pa autoceļu Rēzekne — Gubene, netika galā ar transportlīdzekļa vadību, iebrauca pretējā braukšanas joslā. Auto ar sānu sadūrās ar pretēji braucošo automašīnu Opel.

Negadījuma rezultātā gāja bojā VW vadītājs un pasažiere, kāda 84 gadus veca sieviete. Savukārt automašīnas Opel vadītāja, 47 gadus veca sieviete ar dažādām traumām nogadāta slimnīcā. Uzsākts kriminālproses. Policija turpina skaidrot notikuma apstākļus.

Aizturēta deviņu zagļu grupa

Policija aizturējusi deviņas personas saistībā ar dažādām zādzībām Viļānu un Rēzeknes novadā.

Kopš pagājušā gada nogales līdz februāra sākumam Viļānu novadā strauji pieauga dažāda veida zādzību skaits. Policijā tika reģistrētas gan metālūžu un elektroinstrumentu zādzības, gan zādzības no dažādām telpām, zino policijas pārstāvē.

Kriminālpolicijas darbinieki veikuši apjomīgu darbu šo nodarījumu atklāšanā un vainīgo personu

noskaidrošanai. Veicot operatīvos pasākumus, nedēļas laikā uz aizdomu pamata par virknī notikušu zādzību gan Viļānu, gan Rēzeknes novadā tika aizturētas deviņas personas. Iespējamo zagļu veicumus ir visai dažāds, jaunākais dzimis 1997. gadā, bet vecākais — 1975. gadā. Četras no deviņām personām ir apcietinātas.

Policistiem izdevās aizturēt arī kādu citu meklēšanā esošu likumpārkāpēju. Tas notika brīdi, kad policijas darbinieki veica 1975. gadā dzimušā agrāk tiesātā viršeša aizturešanu saistībā ar vairākām zādzībām Rēzeknes novadā. Izrādījās, ka tobrīd pie viņa ciemojās pazīņa, kuru meklēšanā bija izsludinājuši policistu kolegi no Ludzas iecirkņa. Visos uzsāktajos kriminālprocesos turpinās pirmstiesas izmeklēšana.

Realizēšanas brīdi atsavināja vairāk kā kilogramu metamfetamina

Janvāra beigās Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja darbinieki sadarbībā ar kolēģiem no Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes, veicot izmeklēšanu un realizējot operatīvo informāciju agrāk uzsāktā kriminālprocesa ietvaros par narkotisko vielu realizēšanu, aizturēja divas personas, pie kurām atrada un atsavināja vērienigu daudzumu narkotisko vielu.

1979. gadā dzimis virietis un 1982. gadā dzimusī sieviete tika aizturēti narkotisko vielu realizēšanas brīdi. Pie viņiem policija kopumā atrada un atsavināja 1080 gramus metamfetamina un 10 gramu marihuānas. Vēlāk aizturētajam virietim tesa pie mēroja apcietinājumu, bet sievetei tika piemērots ar brīvības atņemšanu nesaistīts drošības līdzeklis.

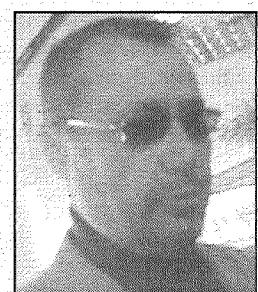
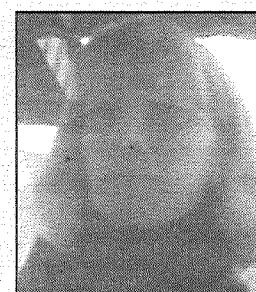
Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu. Par narkotisko vielu neatļautu glabāšanu un neatlaistu realizēšanu lielā apmērā atbildība paredzēta Kriminālikuma 253.¹ trešajā daļā, kā sods par to noteikta brīvības atņemšana uz laiku no astoņiem līdz 15 gadiem, konfiscējot mantu, ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

Daugavpils novadā atrasts «arsenāls» nelikumīgi glabātu ieroču

12. februāri kriminālpolicijas darbinieki, realizējot operatīvo informāciju par ieroču nelikumīgu glabāšanu, Daugavpils novada Sventes pagastā veica kādas privātmājas apskati, kuras rezultātā atrada un atsavināja vairākus ieročus — vīnstopobrašauteni, 16. kalibra medību bisi, pašizgatavotu pistoli, pneimatisko šauteni, optisko tēmekli, kā arī munīciju. Saistībā ar minēto atradumu policija pārbauda 1972. gadā dzimusī vietējo iedzīvotāju. Izņemtie ieroči tiks nosūtīti ballistiskās eksperimentes veikšanai.

Uzsākts kriminālprocess pēc Kriminālikuma 233. panta otrās daļas (par ieroču glabāšanu bez attiecīgas atlaujas). Par šādu noziegumu likums paredz brīvības atņemšanu uz laiku līdz desmit gadiem vai arestu, atņemot tiesības veikt zināma veida uzņēmējdarbību uz laiku no diviem līdz pieciem gadiem vai bez tā.

Policija meklē!

Par smaga nozieguma izdarīšanu Daugavpils iecirknā Kriminālpolicijas nodaļa meklē attēlos redzamās personas, kuras tiek turētas aizdomās par nelikumīgām darbibām ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem.

Ja jums ir jebkāda informācija par kādu no šīm personām, zvaniet uz policiju pa tālruņiem 65403302, 110 vai ziņojiet personīgi tuvākajā policijas iestādē.

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

SIA „AIBI” AICINA DARBĀ
Inešos kautuves darbiniekus.
Dzīvesvieta.
Tālr. 29478728.

SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

SIA “ALVSTRE”
iepērk dzīvsvarā
liellopus un aitas.
T. 651 97414

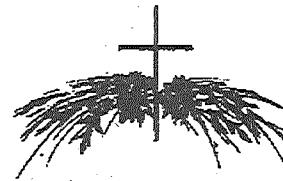
SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus,
aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA „LATVIJAS GALA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svari. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

Pērk mežu īpašumā, cirsmas.
Cena 1 ha līdz 6000 Ls.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 22450030.

20. februāri Preiļos un Livānos
sākas atbalsta grupa tiem,
kuri grib notievēt.
Tālr. 29642049.

SIA “DIOFERR” uzpērk melnos un
krāsainos metāllūžus
Aglonas stacijā.
Izdevīgas cenas, samaksa uz vietas.
Tālr. 26392382, 29994581.

Izsakām līdzjūtību Vitai Pastarei,
KRUSTMĀTI aizvadot mūžībā.
Kolēgi

Pāri sirmām kapu priedēm
Pāršalc tavas dzives stāsts.
Pāri darbam, sāpēm, ilgām
Baltu, vieglu smilšu klāsts.

Izsakām līdzjūtību
Annai Bulmeisterei,
BRĀLI mūžībā pavadot.

Preiļu novada dome

Tas ir skumjākais brīdis,
Kad nevaram līdzēt.
Vien blakus būt un klusēt.

Visdzīlākā līdzjūtību Inārai
Bārtulei, MĀSU pāragri zaudējot.
Preiļu DSAC kolektīvs

Tu būsi debesis, zemē,
Tu vējā un saulē.
Tu savējo sirdis,
Tie tevi neaizmirsis.

Smeldzes un sāpju brīdi izsakām
līdzjūtību Vajas UPENIECES
piederigajiem,
viņu pāragri zaudējot.

Draugi

Tik daudz vēl nepateiktā
No dzīves izjustā.
Tik daudz vēl nepaveiktā
No mūža cerēta.

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību
Vajas UPENIECES tuviniekiem,
viņu mūžībā aizvadot.

Darba kolēgi

IZGLĪTĪBA

«Kompass rāda Priekuļus»

Priekuļu pamatskolā ir tradīcija, ka katru gadu 9. klase riko klasses vakaru, kas ir tikpat nozīmīgs kā žetonu vakars vidusskolēniem. Ari šogad Priekuļu pamatskolā notika tāds vakars.

Šajā mācību gadā Priekuļu pamatskolu absolvēs neliels skolēnu skaits, bet tas netraucejās sarikot iespaidīgāko šī gada pāsākumu — klasses vakaru ar nosaukumu «Kompass rāda Priekuļus». To vadīja «no ļoti tālām zemēm atceļojušās pie redzes bāgātās vadītājas» Sintija un Kristiāna no 8. klases. Klāt esošajiem bija iespēja vērot viņu ierašanos video ar slēptās kameras palidzību. Tā kā 9. klase vēl nebija ieradusies, vadītājas izlēma pastāstīt par celu uz Priekuļiem. Tas nu gan bija raibs un piedzīvojumiem bagāts ceļš! Viņas, tāpat kā Gulivers, bija iegriezušās Liliputu zemē, kur sastapās ar «īskājišiem» draisķā dejā, nācās iziet cauri briesmīgam spoku mežam un piedzīvot to uzbrukumu. Divaino spoku kāju deju, ko rādīja visa 9. klase, ar optisko acu apmānu, varēja vērot arī klātesošie. Vadītājas pabija arī Visu Milētāju Zemē, kur iemācījās, kā pareizi uzzvesties randinā. Meiteņu pieredzi demonstrēja Gatis un Artis, sagādājot publikai kārtējo smieklu devu. Novērtējot deju kā komunikācijas labāko formu, 9. klases meitenes lika priekšā modernos rumbas ritmus.

Liels bija skatītāju pārsteigums, uzzinot, ka Sintija ar Kristiānu pat bijušas realitātes šova «Saimnieks meklē sievu» fil-

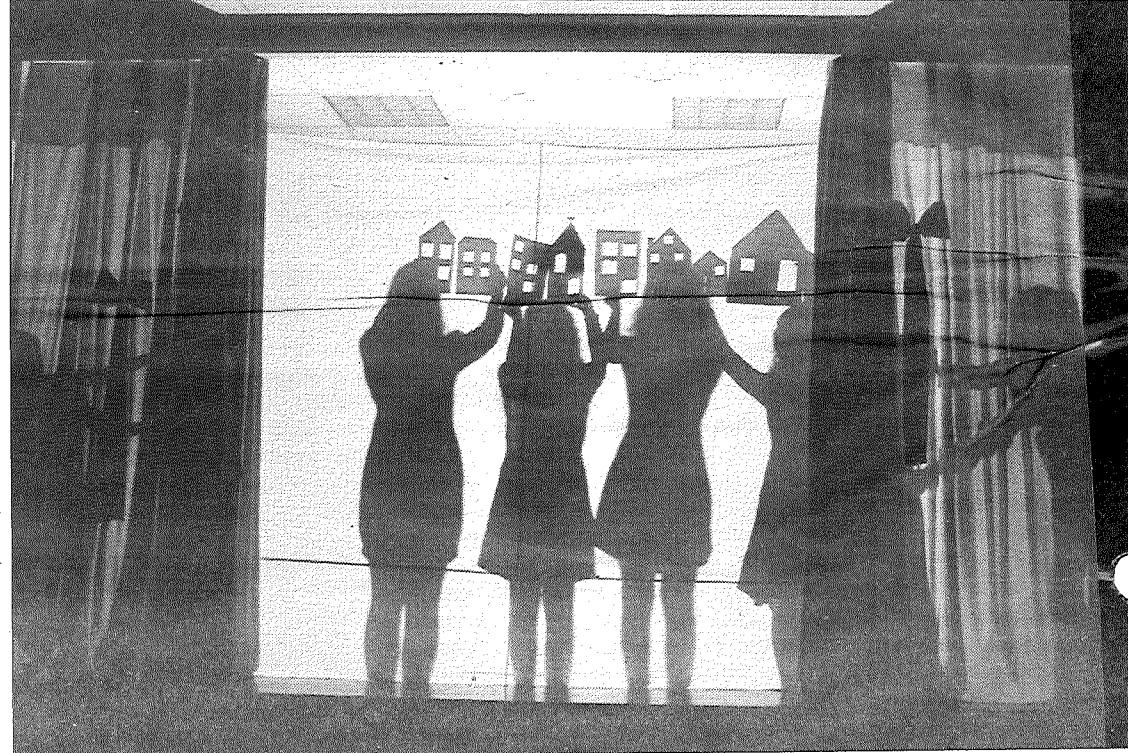
mēšanas laukumā un pārlaidušas nakti kūtsaugšā. Šajā šovā, kas bija vērojams uz skatuves, ir bijušas ļoti kolorītas dalībnieces — Laura (Imants Čivkuls), Vaira (Artis Bogota) un Nadīna (latgaliski — nediena, Laine Gilučē). Viņas mēģinājušas saimnieka Klāva (vārds latgaliski nozīmē kūts) sirdi iekarot ar zupas vārišanu, cālu skaitīšanu un govs slaukšanu. Viņām tas neizdevās, jo šova vadītāja Raiha Sipesniece (latgaliski sipisnīks — biezpiens) aizkadrā bija sadziedājusies ar galveno dalībnieku Klāvu. Šova dalībnieces nekautrējās izteikt savu nepatiku pret šādu iznākumu.

Vakara vadītājas redzējušas arī komunikācijas problēmas kādā lauku sēta, kur saimniece sajaukusī sava dēla līgavu ar viņas vecā āža pircēju. Tas tik bija skandāls!

Kamēr vadītājas klāstija savus piedzīvojumus ceļā uz Priekuļiem, beidzot ieradās arī paši devītie, lai izstāstītu patieso stāstu par sevi. Tas bija ēnu teātra forma veidojis uzvedums ar ainām no skolēnu dzīves.

Vakara noslēgumā devītklasnieki pateicās visām Priekuļu pamatskolas skolotājām, kas veidojis viņus cauri cīņām ar dažādām formulām, oksidiem, gramatiskajiem centriem, gadu simteniem un trahejām, bet vislielāko paldies savai audzinātājai Diānai Bravackai, kas palīdzēja klasses vakaru izveidot acīm, ausīm un sirdim baudāmu. Ari vecāki teica paldies visiem, kas palīdzēja šī pasākuma tapšanā.

L.Voitina,
Priekuļu pamatskolas
8. klases skolniece

● Priekuļu skolēniem pa spēkam bija pat ēnu teātra izrāde.

Šonedēļ populārākie vārdi – Diāna un Adrians

Pilsoriņas un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) ledzīvotāju reģistra statistikas dati liecina, ka no kalendārā iekļautajiem personvārdiem šonedēļ vispopulārākais vārds ir **Diāna** (8824), savukārt no vīriešu vārdiem – **Adrians** (1651).

18.02.2013. – 24.02.2013. vārda dienas svītē:

Datums	Vārds	Skaits	T.s. dzimuši šogad	Rīga	Rīgas rajons	Cituri Latvijā
18.02.	KORA	17	0	5	2	Valkas raj. — 3
18.02.	KINTIJA	378	0	51	21	Madonas raj. — 25
19.02.	ZANE	5354	2	1346	589	Ogres raj. — 236
19.02.	ZUZANNA	84	0	26	6	Daugavpils — 6
20.02.	VITAUTS	799	0	151	41	Bauskas raj. — 81
20.02.	SMUIDRA	42	0	7	1	Bauskas raj. — 5
20.02.	SMUIDRIS	9	0	1	0	Tukuma raj. — 2
21.02.	ELEONORA	1547	1	533	111	Daugavpils — 129
21.02.	ARIADNE	14	0	5	0	Valkas raj. — 3
22.02.	ĀRIJA	3392	0	753	305	Liepāja raj. — 142
22.02.	RIGONDA	123	0	11	5	Liepāja — 12
22.02.	ADRIANS	1651	15	406	185	Liepāja — 97
22.02.	ADRIĀNA	252	0	65	27	Rēzekne — 11
22.02.	ADRIJA	272	6	62	27	Cēsu raj. — 26
23.02.	HARALDS	1522	1	445	185	Liepāja — 67
23.02.	ALMANTS	76	0	12	11	Tukuma raj. — 8
24.02.	DIĀNA	8824	5	3051	768	Daugavpils — 450
24.02.	DINA	1911	0	575	136	Talsu raj. — 85
24.02.	DINS	187	0	50	12	Liepāja — 9